ԺԱ. ՏԱՐԻ 3153 — 11 ՕԳՈՍՏՈՍ 1894 — 21 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1312 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք		150
» » Վեցամսեայ » »		75
» » Եռամսեայ » »		40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ժրանմ		56
» » Վեցամսեայ »		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տալագր՝ Տարեկան Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարներ	Ղրուշ	50

Խմբագրու[illegible] այլ գրութիւն

Les [illegible] ces sont reçues
A[illegible] REAUX DU JOURNAL

ՊԱՂՏԱՍԱՐ-ՊԱՏՈՒԵԼԻ(*)

Պաղտասար-Պատուելի՝ Սըվազցի Մխիթար վարդապետին դասընկեր ալ եղած է կ'ըսեն, ինչպէս նաեւ հաւատացողներ ալ կը գտնուին թէ, Մխիթար՝ Պաղտասարէն ալ դաս առած է, և Աբբային Քերականութիւնը՝ Պաղտասարին աւանդած դասագիրքն է։

Մխիթար՝ ինչպէս պահեց իւր վեղարը մինչեւ ի Վենետիկ, այնպէս ալ պահեց Պաղտասարի Քերականութիւնը, և թերեւս փոքր ինչ փոփոխութեամբ կամ բարելաւութեամբ հրատարակեց, յորմէ յետոյ Պատուելի Պաղտասարն ալ պարտաւորեցաւ իր վերոյիշեալ Քերականութիւնները աւելի ճոխագոյն պարտաւոր ու հրատարակել։

Պաղտասարի աշակերտներէն էր Պոլսոյ Պարտիրքական Դպրոցի դաւուսոյց Տիվրիկցի Պօղոս վարժապետը, որ Բեռնէ էրոյ անուն ոտանաւոր գիրք մը ունի։ Նոյնպէս, Գայսերիցի Գրիգոր Գապասաքալեանն՝ ոչ նուազ աշակերտած և օգտուած է Պաղտասար Պատուելի գիտական գիտութիւններէն, երբ Զմիւռնոյ Երամեանեան գիրքը կը պատրաստէր։ Այդ կարեւոր երկասիրութեան մէջ՝ համբաւաւոր պատուելին թէեւ անունը չէ յիշուած, բայց կ'աւանդուի թէ՝ հովի ձայնէն, ջուրի ձայնէն կը հանէ եղեր Պատուելին ձայներուն զօրութիւնը, և «ձայներու փիլիսոփայութիւն»ը կ'անուանէ եղեր զայն։

Պաղտասար Պատուելին, զարգացեալ եկեղեցական աշակերտներ ալ ընծայած է Ազգին և Եկեղեցւոյն։ Իր մշտասուն սաներէն է «Մանկավարժութեամբ զբաղեալ» (մի ըսէք թէ նոր բառ է) Գարլստ Դպիրն, որ հնատիպ Մայր-Մաշտոցի յիշատակարանին մէջ՝ իբրեւ սրբագրիչ նշանակուած է։ Պատուելին իրմէ Քերականութիւն դաս առնողներուն մէջ կը յիշեցէր։ «Սկիզբն իմաստութեան երկիւղ Տեառն է»։ Եւ երկողմէ մ'ալ ունէր, զոր Քերականութեան մէջ գրած է իրեւ նեբածութիւն առ ուսանող։

Ով դու մանուկ թէ զայս արհեստ ուսանիս,—Եկեղեցւոյ իբր ըզծաղիկ բուսանիս։

Ինչպէս տեսնուեցաւ, Վենետիկ եւ Վիեննա՝ դեռ կատարեալ Քերականութիւն մը չի մատակարարած, Պաղտասար Պատուելին այդ պէտքը լիովին հոգացած և հրատարակած է, կրկին ապագրութեամբ։ Պաղտասարեան Քերականութեան աշակերտած են Նոյնպէս Պալաթցի Գէորգ Պատուելին, Նալեան Յակոբ Պարիրքը, Արեւելցի Կեսարեան, Յակոբ Շահան Զըրպետեան, Միւլիւք Յովհաննէս Պարիրքը, Տէր Օհան քահանայ Վանանդեցի, Գրիգոր պատուելի Փէչտիմաճեան, Պապան Եփրեմ Եպիսկոպոս, Աբրահամեան Պետրոս Եպիսկոպոս, Խիզանցի Տարաղեան Կարապետ Եպիսկոպոս, Մատթէոս-Դպիր, Զենոն-Պօղոս սարկաւագ, Սամաթիոյ Խաչատուր վարժապետ, Ասլանեան բազմահմուտ Թագաւոր վարժապետ, Տիրայու Յարութիւն, Տէր Մեսրովպ քահանայ, Միւհենտիս-Գէորգ, և այլք։

Մինչեւ այս դարուս սկիզբները՝ Պաղտասարի Քերականութիւնները կը գործածուէին Էջմիածնայ մէջ, Երուսաղեմայ մէջ, Սսոյ մէջ, Աղթամարայ մէջ, Պիւլիզի եւ Ամերդուոյն վանքին մէջ, և այլ մայրավանքերու և բարձրագոյն համարուած ազգ. դպրոցներուն մէջ։

Պաղտասար Պատուելին իր Քերականութիւններովը հարուստին թէ արհեստաւորաց տպագրոյ օգտակար հանդիսանալէ յետոյ, ուզեց ժամանակին կրթութեան անձուկ չափանակը աւելի ընդարձակել, յօրինելով առաջին անգամ Օրէնքէ բ-բ-բ-բ կամ Նամբ-բ-բ-բ-ը, յորում իւրաքանչիւր անտիճանի անձանց համապատասխ վերտառութիւններ և հասցէներ կան։ Այս նամակագրութիւն ի լոյս ընծայուած է 1788 ին, ի Պոլիս, Սահակեանոս Պետրոսեանի տպարանէն։

Այս նախատիպ նամականին առաջնորդ մը կրնայ համարուիլ Կոստանդնուպոլսեցի Թովմաճանեան Հ. Եղիա վարդապետին յօրինած և 1805 ին ի Վենետիկ տպած գրաբառ և աշխարհաբառ Դպրոնին նամակաց գրքին, թէեւ այս վերջինը աւելի ընդարձակ և ճոխագոյն է նիւթոց կողմանէ։

Պաղտասար Պատուելի՝ Նամականուոյն կցուած է, ոտանաւոր բառարան մը գրաբառէ և աշխարհաբառէ ի Թուրքերէն։ և քանի մը հանելուկներ, եւ յունարէնէ թարգմանուած աղօթքներ։

Պատուելին՝ յունարէնէ զատ, մի քանի արեւելեան լեզուաց ալ տեղեակ էր։ և ինքն է որ Ս. Լուսաւորչայ պատմութիւնը Թուրքերէնի թարգմանած և հայատառ հրատարակած է, հարցապատասխանի ձեւով Լուսաւորչայ և հրեշտակին մէջ եղած խօսակցութիւնը ամփոփելով։

Պաղտասար Պատուելին աշխարհաբառ լեզուով բարոյական երգեր գրած է արեւելեան եղանակներու վրայ երգուելու համար, և հրատարակած Տ-ը-բ-ն կամ Եէբ-բ-ն անուամբ, բայց իւր բանաստեղծական տաղանդը չէ փայլեցուցած նշանաւոր երկեր քերթելով։

Ասոնցմէ զատ Պաղտասար պատուելին Աւբէբ-ներ ալ ունի, կրեն, զորս չենք տեսած։

Պաղտասար-Պատուելին Օրացոյցի նախագաղափարն ալ ծրագրած ու թողած է, կ'ըսեն։ Ոմանք ալ կը հաստատեն թէ իր օրով մէկ օրինակ օրացոյց տպուած է ի Պարսս։

Ինչ որ ալ ըլլայ, Պաղտասար ձեռագիրներ ունեցած է, որոց մէջ կը գտնուին հնախօսական և այլ կարեւոր երկեր, որոց ո՛ւր մնացած ըլլալը յայտնի չէ։

Լուսահոգի Միսաքեան Խաչատուր Պատուելին Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ թանգարանին մէջ Պաղտասար Պատուելին մէկ ձեռագիրը գտնուիլը կը յիշէր։

Ոչ ոք կրնայ ուրանալ թէ անցեալ դարուն մէջ, կորսա Յովհաննէս Պատրիարքի պաշտպանութեամբ, Պաղտասար-Պատուելին մեր մատենագրութեան կարեւոր ծառայութիւն մատուցած է, նախնեաց այլ և այլ երկերն հրատարակելով, որով տարեգրութեան մէջ Պաղտասար Պատուելի անունն իրաւամբ պիտի յիշուի ու շեշտուի, ոչ միայն Քերականաց շարքին մէջ, այլ և ի դաս առաջնակարգ Հայ տպագրիչներու Թօքաթցի Աբգարին, Երեւանցի Ոսկանին, Մարեցի Մատթէոսին, և Տիարպէքիրցի Յովհաննէս Տէրտէրեանցին, որոնք Հայ տպագրութեան մէջ յաւերժական յիշատակ և անմեռ անուն մը թողուցած են։

Ա. Ե. Ն.

Վերջին մասը վաղուան Սուտ։

ՊՏՈՒՅՏՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 օգոստոս

Քանի որ Լոնտոնի այս մասին մէջ կը գտնուինք, այցելենք քանի մը տեղեր որք զբօսարաններու մասը կը կազմեն։

Բիհէնդի Բարքն որ Հայտ Բարքի (Hyde Parke) հետ կը մրցի թէ՝ գեղեցկութեամբ և թէ՝ տարածութեամբ, քաղաքիս անունը չան պարտէզներէ մին չէ։

Մարդուս հաւատալը չգար թէ սասկ սուզ միջավայրի մը մէջ ուր գետնի իւրաքանչիւր կանգունը ոսկիներ կ'արժէ, կարելի է ունենալ քանի մը տասնեակ արտավար պարտէզ հասարակաց տրամադրութեան տակ։ Ներս մտածիդ պէս աչքիդ առջեւ կը պարզուի ընդարձակ դաշտ մը գունդգունդ ծաղիկներով և գալարաւոր ծածկուած։ Ասա անդ վայրի անտառներ, առուակներ, ագրիարներ, լճեր, մարգեր և անոնց մէջ արածուող գառնուկներ կարծել կուտան թէ մեծ մայրաքաղաքէն մը դուրս հեռու կը գտնուիս։

Այս գաղտնարան այնքան նշանաւոր չէ իբր կեդրոն մեծ համախմբումներու, բայց հոս ալ չես գտներ անկիւն մը որ դատարկ մնացած ըլլայ։ Մանաւորապէս կիրակի և տօն օրերու։ Հիմա որ մանկապարտէզներ և դպրոցներ փակուած են, կանանչ խոտին վրայ ոստոստող մանկունց թիւն անհամար է, կարկինկերներէ սկսեալ մինչեւ զողոզնուն ծերուկը կուգան ընտիրեան մաքուր, ջինջ օդը ծծել այս տաքերուն, յորում այնքան հաճելի չպիտի ըլլար տան պատերուն մէջ քանապիրուած մնալ։

Ինչպէս ամեն տեղ, հոս ալ երկու աստիճանի նստարաններ կան, որոց մին անվճար՝ հասարակաց գործածութեան համար է, իսկ միւսն որ աւելի սիտուի ձեւ ունի, մէկ բէնիի վճարումով կարելի է վարձել ամբողջ օրուան համար։ Առաջին տեսակները գրեթէ միշտ գրաւուած կ'ըլլան, իսկ երկրորդներն աւելի նպատակայարմար են այն սիրահար զոյգերուն որոնք բազմութենէ շատ չեն սիրուիր և իրենց սիրաբանութեանց համար կը նախընտրեն մուտ ծածկ մը հովանին։ Երեկոյեան զով ժամերուն մանաւանդ, կեռ ըլսուի լսուով այս զոյգ սիրահարներ։ օրիորդներու և երիտասարդներու հրապուրիչ ժամադրավայրեր կը դառնան։

Սիրուած չենք սակայն մինչեւ վերջ այս ծառերուն քով կանգ առնուլ։ դառնանք դէպի սա օձապատոյտ նրբանցքը և յառաջանանք դէպի ջրոյ լայնած աւազ դաշտերը։ Աջ ու ձախ կողմ կէս մարդու բարձրութեամբ թուփեր և վայրի ծաղիկներ հոտվէն տարուբերելով անցորդը կը չոյեն։ Լիճը հասած ենք արդէն։ Բնութիւնը չէ որ հոդ կուտակած է ջրի այս հսկայ դանդաւածն, այլ մարդկային հանճարը։ Նաւակներ անդադար կը մրցին միապարտ մակերեսը սլանն ծովային կերպարանք մը կուտան։

Եթէ ջրէ կ'ախորժիր, մենք ալ նաւակ մը վարձենք և սա կապոյտ պարտէզին մէջ չրջագայենք։ Երեւ հոգենոց նաւակ մը բաւական է. մին կը զեկավարէ և երկուքներս կսկսինք վարժ նաւասաներու պէս ջուրը այս ու այն կողմ հրմշտկել։

Ջուրին բացերը ոչինչ կայ ուշադրութեան արժանի. ուստի ամբ բերնեք որ զէթ երկեռ բաղմութիւնն ալ կարենանք ուսումնասիրել։ Պուրգներու ջրվէն կանգնենք և հիմա կղզեկի մը չրջանն ընելու մը պատրաստուինք, բայց նախ պէտք է սա կամրջին տակէն անցնինք։ Սա կղզին փոքր ձեռքով է, ամէն անգամ մէկ երկու նաւակ հոս խրած կըլլան, և ցամաք նստողներու զուարճալի հաճոյքներէն մին է այս տեսարանը։ Շնորհիւ մեր աշխոյժ նաւավարին անվտանգ կանցնինք և մեր զրպած հը-պարտութիւնը տեսնելու համար դիտակով նայելու պէտք չկայ։ մանաւորապէս երբ յիշեմ թէ առաջին անգամ ուսանողի մը հետ սոյն փորձը ըրած ատենիս նաւակիս չրջեցաւ։ Ցորչափ չխեղդուեցանք, վախը միայն փորերնիս մնաց։ բայց այդ ալ ուեւլրդ պիտի ըլլար, եթէ գիտնայիք թէ ջրերին խորագոյն տեղը 3-4 ոտքը չանցնիր։

Այս կղզեկներ անընակելի են, հետեւաբար երկնից թռչուններ արձակ համարձակ կը ճուռղեն, թիւերուն մէջ իրենց բոյները գեւեղած։ Ջրին մակերեսը քաղցր բուրումով մը ծածկուած է. բայց մենք պէտք է եռ գառնանք, եթէ մօտակայ կենդանանոցի պարտէզն ալ ոտքի մը բոպէ այցելել կը փափաքինք։

Եթէ չեմ սխալիր, տեսակին մէջ ճոխագոյներէ մին է սա։ բայց քանի որ մենք ոչ մանրամասն ուսումնասիրելու նպատակն ունինք և ոչ տրամադրութիւն, անցորդակի գտնենք ու յաւաջանանք։

Սաղանները ամենէն սիրուն կենդանիները չեն, բայց քանի որ մեր ճամբուն վրայ կ'իյնան, այցելութիւն մ'ալ անոնց կուտանք։

Ագակիով ծածկուած բաւական ընդարձակ սրահ մ'է, ուր այլեւայլ պահարաններու մէջ ամենաշնչին օձէն մինչեւ ափրիկեան և հնդկական վիթխարիներն իրենց ներկայացուցիչներն ունին։ Մէկ քանին մանաւանդ թէ՝ երկայնութեամբ և թէ արամագծով զարմանք կ'ազդեն և գաղրուած ատենին հոգակոյտի մը կերպարանք կ'առնուն։ Չեմ գիտեր միշտ լսած ըլլալուս համա՞ր է արդեօք, կարծես իրենց ամեն շարժուած քին ու նայուածքին մէջ խորամանկութիւն մը կայ և տարակոյս չունիմ որ եթէ մեր նախամօր Եւայի հետ խօսող օձին պէս լեզու ելնէին շատ աւելի դիւրին որսեր պիտի գտնէին, թէեւ հաղարաւոր դարերու քաղաքակրթութիւն և փորձառութիւն մարդկային ցեղը աւելի չրջանայեաց և խորագէտ ըրած են։

Կեդրոնական աւազանին մէջ երկու խոշոր մողէսներ, ինքզինքնին տակաւին նեղոսի մէջ կը կարծեն. իրենց վայրագութիւնը կորսնցուցած են և աւելի ընտանի անասուններու կը նմանին։ Այս սենեակներու օդը մոզէսներու սերած և Հասարակածի օձերու նախնտրած մթնոլորտին վերածուած է, ուստի պէտք է տեղի տանք։ Դուրսը, պարտէզին ճուռաճու աւազանին մէջ ճայեր, վայրի բաթեր եւ կարապներ, որոնք երեւակայական ճուկերն որսալու համար մերթ կը մարճին։

Պարտէզին այս անկիւնը ծերուկ փիղ մը ազատ արձակուած է եւ վրան սերով կ'ողջունէ այն մանուկները որոնք մուցած չեն իրեն համար չաքարեղէն կամ խմորեղէններ գլխանել։ կնճիթը կ'երկարէ և ամենափոքր նուէրներն իսկ սիրով բերանը կը տանի։ Փոքրիկ վագրուկ մը կարելի է վիրեն կռնակին վրայ հաստատուած տպատարին մէջ նստիլ ու ման գալ։

Սառուցեալ Ովկիանոսի արտարութիւններէ Հիւսիսային կամ Բեւեռային արջը եւ փոկը, որ ծովուն մէջ չատ բարեկամ չպիտի կրնային ըլլալ, հոս գիրար համբուրելու չափ մօտ են, միայն երկաթեայ վանդակներով մը բաժնուած։

Շատախօս թութակներ թռչնոց բաժնին որ կողմն ըլլալը կիմացնեն։ Դեղձանիկներու ընտիր գանգատութիւն մը կայ որոնք իրենց ծանօթ գայլայլիկներով այցելուներ կը գրաւեն, պտոյտներ, սուխակներ եւ մինչեւ իսկ սեւուկի ագռաւներ իրենց պատուաբեր ներկայացուցիչներն ունին։ Զոյգ զոյգ սիրամարգիներ՝ ի տես գոյնզգոյն հագուստ նապերիներու, չեն մտնար իրենց ոտքերի փետուրները տարածելով գիտցուց նախանձը չարժել։

Վայրի կենդանեաց բաժնին մէջ կայ յոյժ գեղեցիկ արու առիւծ մը որ չատ գեղաղանց է ուրիշ տեղեր ի տես դրուածներէն։ Վագրերու և ընձառիւծներու ալ չատ ընտիր ներկայացուցիչները կան։ Այս գիշատիչներու ամենն ալ տաւել կամ նրուազ կը ջնդին իրենց պահպանին առջեւ, բացի կատաղի վագրէ մը։ Եղջերաւորներու մէջ չատ ընտանի անասուններ կան, բայց քանի մը հատին պատերն իսկ տեսած ըլլալս չեմ յիշեր։

Դուրս ելնալէ առաջ սա կապիկներու տունն ալ մտնանք։ Այսքան գանազան գոյներով կապիկներ երբէք երեւակայած չունէի։ Երկա՛ն ապիտակագոյն կապիկներու կը հանդիպինք, փոքրիկ վանդակի մը մէջ բանտարկուած, ճիշդ առնէտի մը մեծութեամբ և եթէ դէմքը մօտէն չի գիտես, հաւատալդ չի գար թէ կապկի ցեղին կը վերաբերին։

Կենդանաբանական պարտէզին ելլելով, շգիկաբաք կը նստինք բուսաբանական նրշանաւոր պարտէզը այցելելու համար։

ԱՐՄԵՆԱԿ

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ
ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԳԻԷՌ ԼՈԴԻԻ

Դեղին Բաղրին մէջն ենք և բոլոր այս մեւերայրդիներն ազնուապատկանհանդամանք մը ունին։ Պատեր, որոց վերջը չկայ, պատեր՝ հնամենի, ուռած, մամուռով ու պարով զարդուած։ Ներսն անսահման դարաստաններ կան, ուր մեծ ծախքերով պարտատած են արհեստական ու այլանդակօրէն չինական բնութիւն մը։

Հեռուէ հեռու դռներ կը բացուին, ազնիւ մոյթերով, կաղնիէ ծանր գռնակներով զոյգ ժամանակը կրծած է։ Արտաքսկրպ տանիքներ ունին բոլոր այս դուռները, դեղնագոյն տանիքներ որոց վերին անկիւնները երկինք կը բարձրանան քմահաճ ճանկերով, վիշապներու և հրէշներու ծամածուռ ձեւերով։ Ամենքն ալ պահպանուած են երկու մարմարէ անասուններով՝ կէս առիւծ, կէս խառնագազան, բազմաճիւռան թաթ մը դրած գընդակի մը վրայ և անցորդներուն դարձուցնելով բերնի ձեղքուած մը խորհրդաւոր։

Եւ այս ամենուն վրայ մօտակայ անապատը իր զլոյմը դրած է. գորշագոյն փոշիէ խաւ մը։ ջնջելով հին գոյները, հին ոսկեզօծումները, մարելով տարբերակ խառնագոյնները զրոս նախնի նկարիչները գծած են այդ էս-ֆէնիներուն կամ պատի գուռներուն վրայ։

Սի-չէ-մէնի ուղղութեամբը, արեւմտեան գունէն, ուսկից դաշտը պիտի ելլենք, հիմակ կը հեռանինք ակակոդնեան մեծ երակի մը, ամբողջովին եզերուած ապարանքներով. քանի յառաջանանք, մեծակերտ ու փառաշուք չէնքերու տաղանդումներ, լուսաշող մշուշի խառնուկումներ, ցոդեղեամով ծածկուած ծառերու կրկին չարք մը կ'երկարձգի մեր առջեւէն, անսահման հեռապատկերով։—և, իւրաքանչիւր կողմէն, միշտ մեհենայն մեծ պատկեր են, նոյն մեծ գունեղը՝ խառնագազաններէ ու հրէշներէ կազմուած քիւերով։ նոյն մարմարէ առիւծները գետին նստած, և իրենց ակռաները կերտացնելով անցորդներուն։

Այս եռեռները, ակադեմիաներ, պաշտօնատուններ, դատարաններ, տաճարներ, Պուտտայական քրմատուններ, լամաի մենաստաններ են։

* * *

Քանի ժամն առաջանայ, ծառուղին կ'ոգեւորուի. սայլակներ, էշերու վրայ գեղացիներ, հեծեալներ փոքր մանկոյ ձիրու վրայ որք խոշոր գլուխներ ունին, խորամանկ ու ենդգամիտ ձեւեր։

Աւարիկ մարդեր, ծառուղին կը լենայ. ամբոխի կը փոխուի։

Զեւաւորներ կ'երթեւեկեն, ապասահանդերձով Մա-մա-ներ աշնունին ձգած, չարաճճի կերպարանքով փոքր ձիերու վրայ։ Փաթթուած են իրենց երկար չրջազգեստներուն մէջ և կծկուած իրենց բարձր թամբին վրայ, մինչեւ կրունկին հագնելով իրենց կարճ ասպանդակները։ Մեծագին մուշտակներով զարդարուն մեծաքսէ հանդերձներ ու սեւ թաւիշէ կօշիկներ հագած են որոց ուռը ծայրերը վեր կ'ելլեն թանձր, անաստ ճերմակութեամբ ներքաններէ։

Ասոնց մէջ, դէմքեր միշտ չատ չինական, այլ բարձր դասու յատուկ ազնուութեան դրոշմով մը։ Զարմանքի արտայայտութեամբ մը, հեգնութեան անչմարելի երանգով մը կը դիտեն մեր անցիկը։ Իրենց կերպարանքին մէջ, քաղաքավարութիւն ու բարեսիրութիւն ուեւեր կայ սակայն, բայց ասիական բերնի ճիգը միտ հան է, նոյն իսկ բարձր դասու այդ անուշ ու վայելուչ դէմքերուն վրայ. անանցանելի վիհ մը կայ այդ նախկին Ասիոյ, որ միշտ նոյնը կ'ապրի, և մեր միջեւ որ երէկ ծնելով՝ ամեն բան փոխած ենք։

[Շարունակելի]

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (72)

ԺԻԼ ՄԱՌԻ
ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ
ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՍԻՐԵԼՈՒ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

—Ա՛հ, քոյր, քոյր, եթէ կարենայիր գուշակել թէ կեանքը որքան ծանր է ինծի... Եթէ կարենայիր հասկնալ դիս... Ա՛հ, որչափ կուզէի որ Աստուած խելք գլխէս առնէր, մթագնէր իմացականութիւնս, ինչպէս ըրած է քեզի... ի՞նչ աղուոր բան է չմտածելը, չապրի՛ը...

Եւ խեղճ Տիանի ձեռքերուն մէջ Քլէռ կը խեղդէր իր հեծկլտուքները... այդ տագնապին մէջ ամոքում գտնելով...

Տիան մրմնջեց.

—Կուլա՞ս, կուլա՞ս։

Եւ իր մատները մեղմիւ սրբեցին քրտնջը աչքերէն անդադար վազող արցունքները։

—Այո, կուլամ և քու վիճակիդ կարօտը կը քաշեմ, կը նախանձիմ քու յիմարութեանդ վրայ... և այն յատիենական հանգարտութեան վրայ ուր կը հանգչի քու սիրտդ։

Տիան չպատասխանեց։

Եւ որպէս զի Քլէռ չը գուշակէ իր մտածումը, գոցից աչքերը...

—Օ՛հ, քոյր, քոյր, կը հեծկլտար մանկամարդ աղջիկը, ինչո՞ւ դուն իսկ չես կրնար պատասխան տալ ինծի... դուն որ այնչափ սաստիկ կը սիրէիր զիս ատենօք, ինչո՞ւ բնաւ չես մասնակցիր իմ վիշտս... Ինչո՞ւ չես կրնար խորհուրդ տալ ինծի և ըսել. «Աւասիկ ճամբան որուն պէտք է հետեւիս»։ Ես ինքզինքէս կը վախնամ... Այն մարդը որ քիչ ատենէն ամուսնս պիտի ըլլայ, իբրեւ հայր կը սիրեմ միայն... և ապագան կը սոսկացունէ զիս, Տիան, վասնզի իր ցաւ՞կը կը սիրեմ...

Երկար սաստուս մը յուզեց խեղդը։

Իր շուրջը գաղտնիք մըն ալ կ'ուզենար...

Բայց աչքերը գոց մնացին։ կարծես մէկէնթիկէ քնացած էր։

—Ա՛յ չպիտի հասկնայ զիս։ Լմնցաւ... վինակ եմ...

Տիան լսեց ու տեղէն չիրեբաց։

Սիրեցեալ քրոջ արցունքները իր սրտին վրայ կ'իյնային՝ հրակէզ կաթիլներու պէս, և անագորոյն տանջանք մը կուտային իրեն։

Քլէռ, տխրակուռ, նորէն կ'ըսէր։

—Ի զուր կը ջանամ անոր վրայ չմտածել, կը սիրեմ զինքը։ Կանքէս գօրաւոր է... Ցանցանքն իմ չէ... կը սիրեմ զինքը... կը սիրեմ... կը մեռնիմ եթէ ուրիշի մը ըլլամ... կը մեռնիմ, կը լսե՞ս, քոյր։ և արդէն մեռած կ'ըլլայի եթէ չվարանէի քեզ լքուած ձգելու... առանց կեանքիդ վրայ հոկող մը...

Տիան ուռքի ելլելով մէկդի ըրաւ Քլէռը։ Ձիգերէն ընկճուած՝ կը դգար թէ պիտի տիրանար։ Ասանկ զգայնութիւն մը չափազանց պահանջում էր իր կորովէն, այդքան յուսահատութեան հանդէպ։

Թոթովեց մտրտգին.

—Սիրելու է դայն, սիրելու է...

—Ինչ կ'ըսես, քոյր, քոյր, կը հասկնա՞ս զիս...

Այն ատեն Տիան, գրեթէ կիսանուաղ, վիրտին գուռ իր առջի ծիծաղը, իր ապուշի խեղճ ծիծաղը։

Կը կրկնէ.

—Սիրելու է դայն, քոյր, սիրելու է...

Եւ դուրս կ'ելլէ, մինչ Քլէռ կը մրմնջէ.

—Տիան մեռած է ինծի համար։

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ԷԿԻԵԵԷԹԻ ՀՈՐ

Ա.

ԱՏԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՈՐ ԿԸ ՀՍԿԷ

Առանց գիտնալու թէ ո՞վ էր այն մարդն որ ժամանակով ամբաստանուած էր ժօռժ մ'Էնթիպի սպանութեամբը, Անթոնիօ կ'ատէր զայն։

Կ'ատէր զայն՝ վասնզի պատասխանատու կը նկատէր իր արդի թշուառութեանը. կ'ատէր զայն իր բնաւորութեան մէկ պէտքովը որ ոչ սէր կը ճանչնար ոչ գորով...

Իր վայրի, բիրտ, իշխող բնաւորութիւնը կը մերժէր ամեն բարեկամական արտազեղում։

Ատելութիւնն իր կեանքն էր, ինչպէս սերինները կեանքը չունուր է գորովով ու անձնուիրութիւններով։

Ուեէ կապ չէր միացներ զինքն իր քոյրերուն։

Երկար ատենէ ի վեր բաժնուած էր անոնցմէ։

Եւ սակայն, հակառակ այս հեռացումին, ուզած էր իր իշխանութիւնը պահել անոնց վրայ։

Քորսիքան մէջ արկածներով ու թափառութեամբ ապրելով, քանի երեւան եկեր է Զիբաւօ, քոյրերը կը դողային, վասնզի ատեն անգամ նոր պահանջում մը ընելու կուգար։

Առանց պատճառի ընդդիմացեր էր Էմիլէն Օրսոլօի ամուսնութեանը Տիանի հետ։

Տիան ընդդիմացեր էր. հոգը կամք ուներ ու առանձին դէմ դրած էր միշտ իր եղբօրը։

Անթոնիօ մեռուցած էր Օրսոլօն։ Քորսիքայի դաշտերուն ոնթիսանցելի թուփերը ծածկած էին իր ոսկրը, որ անպատիժ էր մնացած։

Եւ եթէ կասկածած ալ էին իր վրայ, արդարութիւնը բնաւ չէր նեղած զինքը, ուէ ազատցոյց մը չգտնուելով իր դէմ։

Բարեկամ ունեցած չէր երբէք։

Իր վայրենութիւնն ու բռնաւորութիւնը հեռացուցած էին իրմէ իր ազգէն ունեցող բոլոր երիտասարդները։

Ատելութիւնը բերած էր զինքը Ֆրանսա։

Պիտի գտնէր այն խորհրդաւոր մարդը որուն ոճիրը դատապարտած էր զինքն ու իր քոյրերը՝ Պարթոլիէն ընդունել ապաշնչանութիւն մը զոր ամթաթիկ կը նկատէր։

Դեռ ինք մերժած էր այդ հիւրընկալութիւնը։ Պարթոլի հսկայի պատան մը առաջարկած էր իրեն Էկիլեէթի գետնուղիներուն մէջ։

Ընդունած էր, ապատ ըլլալու համար։

Ինչի մոռք աշխատեցաւ, իր անմիջական պատերը բնաւ առիթ չունեցան զինքն յանդիմանելու։ Բայց իր ժպրհութեամբն ու իր ծայրայեղ խատութեամբը վախ ազդեց ու ատելի եղաւ բոլոր գործակիցներուն։

Բնաւ միտքէն չհանելով նպատակն որուն համար հեռացած էր Քորսիքաէն, գրած էր ի Մանա՝ գտնելու համար բոլոր պաշտօնագրերը որք հրատարակուած էին հօրը խորհրդաւոր մահուանը վրայ։

Էրպիրներ, տետրեր իսկ ընդունած էր, վասնզի հուշակաւոր դատ մըն էր այն որ եղեռնագործ ատենին աջին բերած էր մէկը որ Պեռնար անունով ծանօթ էր և զոր լրագիրներն այն ատեն կը կոչէին.

ՄԱՆՏԻ ԱՆԱՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

Անթոնիօ, Էկիլեէթի մէջ չգտնուած պահուն, այդ դատը կը քննէր։ Մէկ ցուցակը չմնած էր այն անձերուն որք խառնուած էին այս դատին և մտադիր էր այցելել անոնց, հարցաքննել զանոնք, իրենց յիշատակները պրպտել։

Ասոնք էին՝ Գ. Միէլլիէ, ընդհանուր դատախազը. Պ. ար Մոնթէկլոն, հարցաքննիչ դատաւորը. Սուռտս, ոստիկան գունդերու յանապետ. Ժերամ, իր հօրը նախկին սենեկապանը... Մանտի բանտապանը՝ հայր Մանեֆիքա, որ փրկած էր Լոռանսը՝ Լօէն դուրս հանելով զայն. յետոյ, տարթոր Թիերսէն. Բիէտալը անուն ճաշարանապետ մը. Ժիռօտիէ անուն պաշտօնեայ մը երկաթուղիի. երկու թափառաշրջիկներ ալ զոր դիպուածը խառնած էր այս դատին, որոնց անունները նշանակուած էին տեղեկագիրներուն մէջ և որոնց վրայ լրագիրները խօսած էին ներկայացնելով զանոնք իբրեւ մեղակիցներ Պեռնարի. Բերսիլար և Ժաքէն։

Նշանագրեց բոլոր այս պարագաները։

Ինքն ալ դեր մը խաղացած էր այդ ազէտին մէջ։

Հարցաքննութեան սկիզբն իր անունը կերեւար քանիցս։

Բայց այն ատենը չա՛տ պտիկ էր։ Բան մը չէր մնացած միտքին մէջ, ոչի՛նչ։

Գիտէր նաեւ թէ Պեռնարին կենդանագրին հրատարակուած էր լրագիրներու մէջ։

Գրաւաճառի մը յանձնած էր զանոնք գտնելու հոգը։

Կը սպասէր։

Քանի մը օր եռքը թոյլտուութիւն խնդրեց բացակայ գտնուելու և Մանտ գնաց։

Կ'ուզէր ինքզինքը ճանչցունել այն դատաւորներուն որք ատենով զբաղած էին այդ դատով։

Պարթոլի գիտէր այդ ձեռնարկին նը-պատակը։

Անթոնիօ անկիրթ չէր ծածկած զայն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10 22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1894

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՇԱՆԿԱՑ, 17 Օգստ. (Թ-յէ).— Ճաբոնական մամուտանաք, Ուայ-Հայ-Ուայի և Բորգ Արթուրի նաւահանգիստներուն վրայ յարձակելով, Զինայցիներուն դիրքերն հետազօտելը էին միայն։ Բայց ապա բոլորովին չ՝ եւ ասյան զիայժ՝կը պարտին Բէչիլի ծովանոյշին առ ինչ, լիզ չ՝ասլով որ չինացի փոխադրանաւ կամ մարտանաւ ծովու ճամբով զրբ ասանկն Քորէա։ Բայց չինական մարտանաւ չեն երևիր։ Երկու նաւատորմին «Օլտու» կը խաղան կոր (Hide and seek)։ (*)

—Քոռէյի ջրդենաւուն ընկերութիւն պարագաները քնոզ նաւային ատեանն այսօր եզրակացաց թէ նաւուն ընկերութիւն պատճառ եղած են ճաբոնական մարտանաւն արձակել թնդանօթի հարուածները։ (Շիտակը, մեծ խելք պէտք էր այս եզրակացութեան գալու համար վիրջապէս։) Ատեանին որոշումը կը ներբոդէ Քոռէյի սպայից ընթացքն այն ճգնաժամուն մէջ։ Ստուգուած է թէ ճաբոնցիք առատանձեռնորէն ճամբու ծախք տուած էին ողջ մնացած սպայներուն իրենց ուզած կողմն երթալու։

ՇԱՆԿԱՑ, 17 (Մէնդրէլ Նէ---)։— Ուրիշ մարտանաւէ բաղկացեալ ճաբոնական նաւատորմն որ Իրեքշաբթի Զիֆուի բայն երևցած էր՝ հետեւեալ օրը վերջապէս տեսաւ չինական նաւատորմն, և չիտակ անոր վրայ դնաց կռուելու համար։ Բայց չինացի ծովակալը ճակատամարտ չընդունեց, այլ Զիֆուի հիւսիս-արևմտեան կողմը Լիու-Քունկ-Թայլի նաւահանգիստը դիմեց, և հոն խարսխեց։

ԵՈՒՐՈՀԱՄԱ, 17։ (Թայմս)։ — Ճաբոնցի զրամատիները 80 միլիոն տոլար ապահովիցին կառավարութեան պատերազմի ծախսուց համար։ Ծանր պարտիժ տրուեցաւ բնիկ թերթի մը Քորէայէ լուր հրատարակելուն համար, կանխաւ չցուցնելով կառավարութեան ի քննութիւն։ Այսօր պատերազմի վերաբերեալ ամեն լուրեր արգիլուեցան։ Ատոի ուզղակէս լուր հեռագրել անկարելի է։ Ճաբոնի կառավարութիւնը բան կ՝ըսէ կոր։

ԵՈՒՐՈՀԱՄԱ, 17։ (Ռէյտէր)։ — Մինչ ճաբոնական նաւատորմը մէկ կողմէ չինական նաւատորմը կը փնտռէ ու չի գտներ, միւս կողմէ ճաբոնցի զօրքերը գումարուած են Քորէայի հիւսիսային կողմն, և կիրճերը բռնած են, թաղ չտալու համար որ ցամաքի ճամբով Զին զօրք թափէ Քորէայի մէջ։ (Ապա ուրեմն, Մանչուրիայէն մեկնած Զինայի՝ պէտ չկրնան Քորէա անցնիլ առանց ճաբոնցիներուն զարնելու։)

ԹՈՐԻՕ, 17։ (Ռէյտէր Նէ---)։ —Միքատոն (ճաբոնի Կայսրն) հրամանագիր մը հանեց, որով կ՝արտօնէ յիսուն միլիոն տոլարի փոխառութիւն մը։ Թէպէտ պետական դանձուն մէջ հասութից յաւելուածէն կարեւոր գումար մը տրամադրելի կայ տակաւին, բայց յառաջիկային համար պատրաստ գումար մը ապահովել խոհեմութիւն է։

—Ի խնդրոյ ծովակալ Սըր Էտմէնտ Ֆրիմէնդլի, ճաբոն խոստացաւ Ուայ-Հայ- Ուայի վրայ յարձակումը կրկնելէն կամ՝ զՉիֆու թնդանօթի բռնելէն 48 ժամ առաջ իմաց տալ անգլ. հրամատարին, որպէս զի միջոցներ ձեռք առնուին ի պաշտպանութիւն օտարահպատակաց կեանքին։

—Ճաբոնական իշխանութեանց կողմէ ծանուցուեցաւ նաւապետներուն թէ երեքշաբթիէն սկսեալ Նակագաքի և Եոքոհամայի նաւահանգստաց բերանները պիտի պաշտպանուին ծովու մէջ խրատուղուած թորպիլներով։ Խնամեցնելով գրուած են, որոց դէմ գործող նաւապետք վտանգն իրենց աչքն առած պէտք է ըլլան։

ՊԵՐԼԻՆ, 17 (Թ-յէ)։ — Զինական փոխառութեան մասին, Տիսքոնդօ կէզէյշֆիգ դրամատան մէջ գերման սեղանաւորներու խորհրդակցութենէն ետքը, Գերմանայ «Առիական Պանքային» անօրէնը Լոնտոն գնաց, բանակցութիւնները վերջացնելու համար լիազօր պատգամաւորով։ Զինական փոխառութենէն Գերմանիոյ մէջ ստորագրելի մասն առայժմ մէկ միլիոն անգլ. ոսկի որոշուած է։ Բայց ասիկա պարզ նախաշաւիղ մը կը սեպուի աւելի մեծ գործողութեանց։ Փոխառութեան երաշխաւորութիւն ցուցած է Զին իւր ծովային մաքսերու։ Այս կերպիւ Զինու հետ հաստատուող սեղանաւորական սերտ յարաբերութենէն կարեւոր առաջադիմութիւնք կը սպասուին գերմանական վաճառականութեան և արհեստագործութեան։ — Բայց այս պատերազմի մէջ գերման հասարակութեան համակրանքն ոչ թէ Զինու այլ Ճաբոնի կողմէ է, և՝ օրինակի համար՝ Վոռնէ Զայտունգ չի վարանիր դատապարտել Զինաստանի դէմ վոխ տրուին, ըսելով թէ նոր պատերազմին համար դէմ փոխ տալ Զինայու «ոճիր մ՝է քաղաքակրթութեան դէմ»։

ԶԻՆԱՑԻԱՆ ՇԱՀՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պերլինի չինական դեսպանատան պաշտօնատար մ՝ըսաւ գերման խմբագրի մը թէ Զինացիք ըստ կարի պէտի զգուշանան ծովային պատերազմէ։ Ցաւաբի վրայ, այսինքն Քորէայի մէջ, պէտի սրուշուի զինուց բախտը։ Զինատանի մէջ ոչ ոք տարակոյս ունի վերջնական յաղթութեան մասին։ Գինուորական գործողութիւնք պէտի ընդհատուին Սեպտ-ին, այն ժամանակ տեղացող յորդ անձրեւներուն պատճառաւ, և պէտի վերսկսին յունուար ամսուն։ Ուրեմն, խնդիրն երկար պիտի տեւէ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔ

ՀԻԹԱՆՈՒՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԵՆԱՆ ՀԱՄԱՏՈՐՄԻՆ ՎՐԱՅ

Անգլ. սպայ մը որ Զինու ծառայութեան մէջ գտնուած էր՝ անդեալ օր իւր կարծիքն յայտնեց չինական նաւատորմին վրայ և ընդհանրապէս Զինացւոց վրայ։ Ռիւդէրի գործակալը գացեր տեսակցեր է անգլ. ուրիշ սպայի մը հետ, որ նոյն պաշտօնը վարած է վեց տարի իբրեւ նաւային գործոց խորհրդական Ճաբոնի կառավարութեան քով։ Նաւապետ ձոն Ինկլիս իբրեւ նաւային մասնագէտ հետեւեալ կարծիքն յայտնեց Ճաբոնի նաւատորմին վրայ։

«Ճաբոնական նաւատորմն համարձակ կարելի է բաղդատել եւրոպական նաւատորմի մը հետ, ի մասին նաւերու, սպայներու և նաւաստիներու, և կարգապահութեան մասին ալ եւրոպական է բոլորովին։ Ճաբոնցի սպայք ոչ միայն աշխատասէր են, այլ խնամով կ՝ուսանին նաւային արուեստին վերաբերեալ ինչ որ կարելւոր է։ Ծեր ծովակալք արուեստագէտ չեն այնքան, բայց կարելւոր մարդիկ են, և երիտասարդ սպայք չեն թերանար յարգանքի պարտաւորութեան մեծերուն նկատմամբ, որով կարգապահութեան շղթայն անվթար կը պահուի։ Ճաբոնցի մեքենաւորք մանաւանդ շատ լաւ են։ Եւ տեսած եմ Նանիոա սրընթացն որ անցեալ օր ընկղմեց Քոռէյեն չոգենաւը։ Վերջին անգամ նաւային փորձերուն ատեն իւր մեքենայն 100 թաւալում կ՝ընէր, և առաջուցի որ նոր շինուած ժամանակ Անգլիոյ մէջ փորձի ժամանակ ալ ճիշդ 100 թաւալում կ՝ընէ եղեր։ Միջին մեծութեամբ թնդանօթները ձեռքով լաւ կը գործածեն Ճաբոնցիք, բայց գեռ այնքան վարժ չեն մեքենայավարժող թնդանօթները վարելու։ Քանիցս ներկայ գտնուեցայ Ճաբոնցիներուն թնդանօթի փորձերուն ծովու վրայ, և տեսայ որ շատ լաւ նշան կ՝առնուին։

«Մարտանաւու մէջ Ճաբոնցիք բնաւ չեն նմանիր սովորական Ասիացիներու։ Միշտ արիւն են և արագաշարժ, և ուրախ զուարթ կը ծառայեն։ Նաեւ, շատ համբերող և սակաւապէտ են։ Նաւային փորձերու ժամանակ տեսայ որ պիշերն ի բուն իրենց թնդանօթաց քով կսկիցին, և ապա՝ յորդ անձրեւի տակ՝ ցամաք երան, յարձակմամբ առնելու համար ենթադրեալ թշնամւոյն դիրքերն։

«Իրաւ է որ Զինացիք Ճաբոնցիներէն աւելի մարտանաւ ունին։ Բայց այսօր գծուար է «մարտանաւ» ը ճիշդ սահմանը տալ։ Ճաբոնցիք երեք հատ «ճգերաբահներ» ունին, որք իրենց հզօր սպառազինութեամբ իրաք «մարտանաւեր» են։ Ճաբոնական մարտանաւերուն միջին արագութիւնն անչուշտ աւելի է չինական նաւատորմին միջին արագութենէն։ Ճաբոնցիք ունին երեք մարտանաւ ժամը աւելի քան 21 մղոն ընթացող, ուրիշներ՝ 18 մղոն, և յիշած երեք փոխադրանաւերս 14-15 մղոն արագութիւն ունին, մինչ չինական ամենէն արագ մարտանաւերն (երկու հատ) 18½ մղոնի չափ կ՝երթան։ Ցամաքային ամրութեանց ևս մեծապէս ուշադրութիւն ընծայած են Ճաբոնցիք։

«Ճաբոնի ծովային զօրութեան մասին կարելւոր պարագայ մ՝է որ կառավարութիւնը պայման կնքած է Ճաբոնի չզինեալ նաւային գլխաւոր ընկերութեան հետ, որոյ նաւերը կենայ ի հարկին գործածել իբրեւ փոխադրանաւ, կամ իբրեւ սրընթաց պատերազմանաւ։ Դեր-ծովակալ Իտօ, հրամայեալ Ճաբոնական նաւատորմին որ այժմ կը գտնուի Բէչիլիի չինական ծովախորշին մէջ, կարող սպայ և լաւ նաւազ մ՝է, որ նաւատորմի փորձերուն մէջ մեծ վարժութիւն ստացած է։ Ի մի բան, թէ՛ նաւատորմի և թէ բերդերու մասին Ճաբոնն սպառազինուած է նորագոյն մեթոդներուն համեմատ, զրբ ի կիր արկանելու համար չատ կարող և վարժ մարդիկ ունի իւր ձեռքին տակ։»

ՄԱՐՈՒԻ Վարչապետն ըսաւ Ֆրանսայի թղթակցի մը թէ Էմիր Ապտ-իլ-Ազիզ, իւր հօր նման, չատ կը համակրի Ֆրանսայիներուն, և անոնց հետ բարեկամ մնալու համար ամեն բան պիտի ընէ։ Եւ ինքս ալ մատնաւոր համակրանք մը չունիմ Անգլիոյ համար, բաւ վարչապետն, որ յարեց թէ վարձանեալ վիհապետը մերժած էր Անգլիոյ կողմէ ներկայացեալ կարգ մը առաջարկներ, և իւր որդին պիտի շարունակէ իւր հօր քաղաքականութիւնը։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ օգոստ. 5/17 ին Բոցատմ գաղձաւ Յնգլիա իւր ըրած այցելութենէն, և ընդունուեցաւ կայսրուհւոյն և իւր փոքր զաւակաց կողմէ, որք ընդառաջ եկած էին Քասէլէ։ Կայսրը շատ գոհ մնացեր է Անգլիոյ մէջ դտած ընդունելութենէն և զուարճութենէն (նաւարշաւ ևն.), և ծանուցեր է թէ դալ տարի եւս պիտի երթայ իւր Օգոստ. մեծ-մսրը տեսնելու։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴՈՐԾԵՐ։—Ի Ուաշինկդըն գումարուած է «Երկմետաղեան Դաշնակցութեան Համաժողովն, որ ծրագիր մը խմբագրեր, երկմետաղեան դրութեան յառաջացմանն համար։ Ժողովն յայտարարեց թէ Շերմանի օրէնքին չնչուումն և հրապարակէն ամեն ամիս ածաթի գնելու դրութեան խափանումն յուսացուած բարիքն յառաջ եկած չէ, և երկրին բարօրութիւնը կը պահանջէ ածաթին ոսկւոյն համապատիւ դրամ ճանչել։ Ժողովն որոշեց նաեւ յանձնարարել ամերիկեան ամեն նահանգներուն որ երբ տեղական կամ կենդրոնական խորհրդարանաց համար անդամներ ընտրեն, անոնցմէ խոստում առնուն պաշտպանելու ածաթի դատը։

—Անցեալ օր խօսեցանք մաքսապաշտներուն մասնակի յաղթանակին վրայ։ Նոր մաքսայոյցին հրատարակումէն ետքը տեսնուեցաւ որ՝ կէտադրական և էջերու թուադրական սխալներու պատճառաւ՝ ադամանդի, հունտերու և արմտիքի զանազան տեսակներ անցած են մաքսայոյցին այն մասին մէջ որ կը յիշէ անմաքս ընդունելիք ապրանքներն։ Այս կէտադրական սխալներու սրբագրումը մնացած է առաջիկայ նստաշրջանին։ Առայժմ, վնասը Գանձուն է, և ի նպաստ է ապրանք բերողներուն։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Հանրապետական լրագրաց ամենէն կատաղիներն անգամ ս՝ և է դիտողութիւն չբերին Վիլհելմ Կայսր կողմէ Լօժէնի Կայսրուհւոյն եղած այցելութեան առթիւ։ Նաբոլէոն Գ-ի գահաժառանգ որդւոյն Զուլուսանի պատերազմին մէջ զարնուելէն ու մեռնելէն ի վեր, Լօժէնի Նախորդ Կայսրուհին այն ատիճան դադրած է քաղաքական անձնուրութիւն մ՝ըլլալ, որ չատ անդամ Ֆրանսայէն կ՝անցնի կամ Ֆրանսայի մէջ կը բնակի առանց ընդդիմութեան ֆրանսական իշխանութեանց կողմէ, որք սակայն թեկնածուներուն Ֆրանսա մտնելն արգիլած են օրինօք։ Վիլհելմ Կայսր ըրածը լոկ քաղաքավարական ազնուասրտութեան գործ մ՝էր, որ քաղաքական նշանակութիւն չէր կրնար ունենալ։

ՍՈՒԴԱՆ ԱՓՐԻԿԷի մէջ։ — Բորդօ-Նոյվոյ սեւամորթ թագաւոր Թօֆա, որ Ֆրանսայիներուն օգնած էր Պէկանին թագաւորին դէմ Տահոմէի, երկօրեայ ծոմ պատուիրեց իւր ժողովուրդին՝ Պ. Քառնոյի մահուան առթիւ։

ԼՈՒՎՌի ԹԱՆԳԱՐԱՆԻՆ Պ. Կրանտիրէ ֆրանսայի ճաշակասէր արուեստասէրն ընծայեց արուեստի հին անօթներու իւր ամբողջ հաւաքածոյն, երեք հազար կտորէ բաղկացեալ, իբրեւ հօթանասուն հազար օսմ. ոսկւոյ արժէքով։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ԳԻՒՏ ԾԱՆԳԼԻԱ

ՆՈՐ ԿԱԶ ՄԹՆՈԼՈՐՏԻՆ ՄԷՋ

Բրիտանական Ընկերակցութեան (վասն Յառաջդիմութեան Գիտութեանց) այս տարւոյ նստաշրջանն Լիվերպուլ՝ սովորականէն աւելի շուխեկան եղաւ։ Ներկայ գտնուիցան 2,300 գիտնականք և համալսարանականք (նախկին ընթացաւարաք անգլ. Համալսարանաց)։ Ցանկալի ամ ոք անուն մ՝ունի գիտութեանց մէջ՝ պարտ համարած էր ներկայ ըլլալ և Գերմանիայէն, Աւստրիայէն, Ֆրանսայէն, Ամերիկայէն, Ռուսիայէն և ուրիշ երկիրներէ ալ ոչ սակաւ գիտնականք եկած էին։ Բազմաթիւ գիտական հրապարակախօսութեանց մէջ որք արտասանեցան և չսիեկան վիճաբանութիւններու առիթ տուին՝ ամենէն ուշագրաւն եղաւ այն որով Լորտ Ռէյլէ Lord Rayleigh և Բրոֆ. Ռամսէյ (Prof. Ramsay) ծանուցին թէ գտած են նոր կազ մը մթնոլորտին մէջ։ Մաքուր, չոր օդի քանակութենէ մը բոլոր թթուածինն ու բոլոր բարկածինն հանելէ ետքը, մնացորդ մը կը գոյանայ, ամբողջութեան 100ին 1 հատեմատութեամբ, որ բարկածինէ աւելի մեծ խտութիւն մ՝ունի, (19է քիչ մը աւելի,) և լուսապատկեր մը (spectrum) կուտայ միակ կապոյտ գծով մը որ աւելի որոշ է քան համապատասխան գիծը բարկածնի լուսապատկերին մէջ։ Ցայսմանէ չէ տակաւին թէ այս նոր «նիւթ» ինքնին «տարր» մ՝է թէ ոչ, և ինչ են իւր ֆիզիքական ու քիմիական յատկութիւնք։ Հակառակ իւր քիմիական անզգայութեան, որով այսքան երկար ժամանակէ ի վեր չէ կրցած դիտուիլ, և հիմակ ալ այն մասին նոր ընդնութիւնք կը գծուանան, անգլիացի գիտնականք չեն տարակուսիր թէ այս գիտ բովանդակ գիտական աշխարհին մէջ մեծապէս ուշադրութիւն պիտի գրաւէ, և կարեւոր ազդեցութիւն պիտի ունենայ ապագայ գիտական գտնութեանց վրայ։ Հետեւապէս, երկրորդ գիտնականք արժանացան ներկայ մեծանուն գիտուններու խնդակցութեանց։

Տարուընական վարպետութեան աւելի կամ նուազ թերի կամ մոռի կէտերուն վրայ, ինչպէս և Բարեբարոյութեան կամ Շրջափոխութեան և Ժառանգականութեան կենսաբանական օրէնքներուն անորոշ կողմերուն վրայ չսիեկան վիճաբանութիւնք եղան Բրիտանական Ընկերակցութեան վերջացող նստաշրջանին մէջ, որ իրաւամբ անուանուած է «Խորհրդարանական տարեջան Գիտութեանց»։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՆՈՐ ԼՈՒՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ.

ԹՈՒՐԻՕ (Ճարտն), 22 Օգս։—Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Քորէայի թագաւորն ինքզինք անկախ հրատարակած է։ Զինու հետ կնքուած ամեն դաշնադրերը չեղեալ համարած է, և Ճաբոնէն օգնութիւն խնդրած է Ֆուզանի նաւահանգստէն արտաքսելու համար չինացի զօրքերը։

ՎԻԼՀԵԼՄՍՀԱՎԷՆ։—Գերմանական երեք մարտանաւերէն զատ օրը ճամբայ ելած են Քորէայի ջուրերն երթալու համար, չորրորդ մ՝ալ հրաման ընդունեց այն կողմ երթալու։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Ճաբոն տեղւոյս գործարանի մը ապապրեր է հարիւր հազար հրացան վամփուչտներով միասին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

ՀՌՈՄ.— Հերքուեցաւ 11 իտալական մարտանաւուց Ափրիկեան Տրիպոլիս զրրկուելու զրոյցն։ Ալեքսանդրիայէն եկող ելեկտրական մարտանաւեր օրք նաւային դպրոցի աշակերտաց մարզանքին կը ծառայեն, Տրիպոլիս հասած և հոն մէկ օր կեցած են։

ՕՐՈՒԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՑԵՐԸ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Նախագահ Պ. Քլիվլէնտ, որ Պրայդի հիւանդութիւնն ունի (լեարդի), հիմա քիչ մը աղէկ է։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Զարը թեթեւապէս բռնուած է թնդիրենցայէ, բայց վախնալու բան մը չկայ։

ՎԷՐՆԷ-Լէ-ՊՆՆ.— Պ. Շ. Տիւբիւի քիչ մը աւելի աղէկ է։

ՕՐՈՒԱՆ ԱՐԿԱԶՆԵՐԸ

ԹՐԷՍԴԷ. — Էլէոպոդրա ռումանական մարտանաւն հոս հասնելուն, մակոյկ մը ղրկեց դէպ ի ցամաք։ Ճամբայն մակոյկը չրջեցաւ, և եօթն անձինք ծովն ինկան, բայց կարելի եղաւ ազատել։

ՀՆՈՒԱՆՅՈՆ ՕՊԵՐՈՊԱ

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ. —Հոս երկու մահ հնոսախտ։ Ցարդ, 36 վարակեալ և 15 մահ։ Մաէսդրիխտ, 2 վարակեալ։

ԻՍՄԱՒԻԼԻԱ, 22. — Սուէզի ջրանցէն անցնող 90 շոգենաւուց տասնօրեայ հասոյթն եղած է 1,970,000 ֆրանք։

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ ՍԱՄԱԹԻՈՅ

Ս. Սահակեան և Ն. Վարդուհեան երկսեռ վարժարանաց վերամուտը տեղի պիտի ունենայ ամսոյս 16 երեքշաբթի օր և տարեկան ընդհանուր քննութիւնք, որք երկրաշարժին պատճառաւ յետաձգուած էին, պիտի կատարուին ճշդութեամբ ըստ հետեւեալ կարգացոյցի։

Հոգաբարձութիւնն նկատողութեան առնելով թաղեցւոց կրած վնասներն երկրաշարժին ընդհանուր ազէտին հետեւանօք, որոշած է չը պահանջել այս տարուան արձակուրդի ինչպէս նաև անկէ յառաջ դիզուած յետնեալ չաբաթական թոշակները, պայմանաւ որ յառաջիկայ վերամուտէն սկսեալ ծնողք փոյթ ունենան ամեն չաբաթ անխափան վճարել իրենց յանձն առած չաբաթական տուրքերը։

Ուստի կը հրաւիրուին ծնողք և պաշտպանք այսօրուընէ սկսեալ ներկայանալ Հոգաբարձութեանս և ստանալ իրենց զաւակաց և պաշտպանից մասին արտօնագիրն, առանց որոյ ո՛չ մէկ ուսանող պիտի կարենայ ընդունուիլ։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Սամաթիա Երէ. Վարդերես. Սամուէլեան

10 Օգստ. 94

ԿԱՐԳԱՑՈՅՑ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ

Օգստ. 22 Բշ. Ա---օ (Մնչ.) Գ. Դ. Ե. Զ. կարգեր Թուաբ։ Երէկոյ (Աղջ.) Գ. Դ. Ե. Զ. կարգեր Թուաբ։

» 24 Դշ. Ա---օ (Մնչ.) Գ. Դ. Ե. կարգերերագիտ. Է. Ը. Բնագ. Է. Ը. Տարրագ։ Երէկոյ (Աղջ.) Գ. Դ. Ե. Ը. կարգեր Իրագիտ։ Բնագիտ. և Բնական Պատմ։

» 26 Ուր. Ա---օ (Մնչ.) Դ. Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր։ Թուրք. Ե. Ը կարգեր Իրագիտ։ Երէկոյ (Աղջ.) Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր Զեւագիտութիւն։

» 27 Շբ. Ա---օ (Մնչ.) Գ. Դ. Ե. Զ. կարգեր Կրոնք. Ը. Մատեն. Պատմ. Գրագ. Տարա։ Երէկոյ (Աղջ.) Գ. Դ. Ե. Զ. կարգեր Կրոնք. Ը. Մատեն. Պատմ. Գրագ. Տարա։

» 29 Բշ. Ա---օ (Մնչ.) Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր Պատմութիւն։ Զ. կարգ Բնագիտ։ Երէկոյ (Աղջ.) Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր Պատմ. Զ. Է. Բնագ.

» 31 Դշ. Ա---օ (Մնչ.) Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր Հայերէն։ Երէկոյ (Աղջ.) Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր Հայերէն։

Սեպ. 2 Ուր. Ա---օ (Մնչ). Դ. Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր Ֆրանս. լեզու։ Երէկոյ (Աղջ.) Դ. Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր Ֆրանս. լեզու։

» 3 Շբ. Ա---օ (Մնչ.) Է. Ը. կարգեր Ֆրանս. Դրագիտութիւն։ Երէկոյ (Աղջ.) Է. Ը. կարգեր Ֆրանսերէն Դրագիտութիւն։

» 5 Բշ. Ա---օ (Մնչ.) Գ. Դ. Ե. Զ. Է. կարգեր Աշխարհագր. Է. Բնակ. Պատմ։ Երէկոյ (Աղջ.) Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. կարգեր Աշխարհագրութիւն։

» 6 Դշ. Ա---օ (Մնչ.) Ը. կարգ Քաղաքական տնտեսագիտութիւն։ Երէկոյ (Աղջ.) Զ. Է. Ը. կարգեր Ազատին տնտեսագիտութիւն։

» 7 Դշ. Ա---օ (Մնչ.) Է. Ը. կարգեր Գրահաչիւ. Ը. կարգ Թուաբ. Է. Ը. Երկրաչափ։ Երէկոյ (Աղջ.) Է. Ը. կարգեր Թուաբանութիւն։

Օգստ. 10 Ուր. Ա---օ (Մնչ). Գծագրութիւն ընդհանուր. Է. կարգ Գծագրութիւն։ Երէկոյ (Աղջ.) Գծագրութիւն ընդհանուր։

Գեղագրութիւն, Գծագրութիւն և Զեռագործք միտ ի տես։

Ծանօթ. 1. Ընտելարանի քննութիւնք պիտի լինին Սեպտ. 9-10ին։

2. Քննութիւնք պիտի սկսին առաւօտեան ժամը 9ին (Ը. Ե.) եւ պիտի վերջանան երեկոյեան ժամը 6ին, միջօրէին 1 ժամ դադարով։

3. Իւրաքանչիւր կարգի քննութիւնք պիտի տեւեն 1 ժամ։

4. Վկայականաց և մրցանակաց բաշխման արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Սեպ. 18ին, կիրակէ օր, կէս օրէն վերջ, Ս. Եկեղեցւոյն մէջ։

5. Ուսերորդ կարգի երկսեռ ուսանողք ընթացաւարտ պիտի լինին։ 80

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Հայագէտ Տիմիտրիոս էֆ. Զօլգիտէս, որ տակից առաջ արդէն յունարէնի թարգմանած և հրատարակած էր Հայ Եկեղեցւոյ Պատարագի և Մկրտութեան խորհուրդները, հանգերձ պատմական ընդարձակ ծանօթութիւններով, որոնք անգլիական Զբրդ Բրիդիլ հանդէսին մէջ թարգմանուած են, ինչպէս նաեւ Շնորհալիին Ընդհանրականին մէկ կարեւոր մասը, հիմակ ալ սկսած է հրատարակել Հայ Եկեղեցւոյ Պսակի խորհուրդին թարգմանութիւնը, ինչպէս նաեւ վիճակագրութիւն մը բոլոր հայ եկեղեցիներու, վանքերու, թեմերու, դպրոցներու և այլոց մասին։

ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆ Ս. ԹԱԳԱՒՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ցառաջիկայ կիրակէ, Ս. Աստուածածնայ վերափոխման տօնին և Ս. Թադաւոր եկեղեցւոյս տօնախմբութիւնը լինելուն, Մուրատեանց Գէր. Տ. Մելքիսեդէկ Սրբազան հանդերձեալ է պատարագիչ յեկեղեցւոյ գիւղիս։

Հեռաւոր թաղերէ դիմող ուխտաւորաց կը յիշեցնենք այս առթիւ թէ նոյն օրն եկեղեցւոյ մէջ գիւղերին արգիլեալ է, և առաւօտուն գալու ու երեկոյին վերադառնալու համար երթեւեկութեանց դիւրութիւններ կան։

Իգիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Գասարդիրի

Վ. Աբեղեանդրէ. Աբեղեան

ԳԱՐԵԳԻՆ ԶԷՐԴԷԶԵԱՆ ԳԷՈՐԳ ԳՈՒԼԱՆԵԱՆ

Մէջտուտճեան երկսեռ վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնք յաջողութեամբ աւարտած ըլլալով, իներկայութեան Պատ. ուսուցչաց և ծնողաց, վկայականաց և վիճակագրութիւններու բաշխումը պարզ հանդիսիւ տեղի ունեցաւ անցեալ երկուշաբթի առաւօտ։

Շրջանաւարտի վկայական ստացան.

Օր. Նեկտար Ասիլեան

» Ադրիա Պետրոսեան

» Ազատի Յարութիւնեան

Ընտրեալ հուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ։—Պիտիրիսի նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Թէքիրտաղի հաշուակալ Օսման Բէյզի էֆէնտի, որուն Մանիսէի երկրորդ աստիճան արքունեցաւ։ Օսման Բէյզի էֆէնտի կատարեց օրինական երդումը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՅՈՒՄ։—Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց Ցանձնաժողովը մինչեւ երէկ հետեւեալ գումարները գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէ վնասելոց։

	Ղրուշ
Գումար նախորդ ցուցակի	2,874,914
Զինուորական Քննիչ Ցանձնաժողովոյ նախագահի փոխանորդ Զաքի Ահմէտ Մուխթար փաշա	5,400
Նոյն Ցանձնաժողովոյ դերնախագահ Խամիլ փաշա	1,620
Նոյն Ցանձնաժողովոյ անդամներէն Ասաֆ փաշա	1,500
Բ. զօրաբանակի հրամանատարի փոխանորդ Մահմուտ Համտի փաշա	1,500
Շաքիր փաշա	1,080
Նաւային Ֆէրիկ Միւլէյման փաշա	500
Նէֆիպ փաշա	500
Հիլմի փաշա	500
Հասան Էտիպ փաշա	500
Բիֆաթ փաշա	500
Մուզաֆֆէր փաշա	500
Մուհիէտտին փաշա	500
Իպրահիմ փաշա	500
Ահմէտ Մուխլիս փաշա	500
Սատատ փաշա	300
Հասան Բիղա փաշա	300
Ահմէտ Բիւյտ փաշա	300
Իպրահիմ փաշա	300
Նաւային Լիվա Ահմէտ Հիլմի փաշա	300
Հաղարապետ Խալիտ պէյ	200
Առաջին քարտուղար Սամիպէյ	300
Երկրորդ քարտ. Խայրի պէյ	250
Ներքին գործոց նախկին նախարար Մայիս էֆէնտի	540
Պաղատակ նահանգին նպաստատուոյց յանձնաժողովէն	108,000
Գերմանացի Տօքթ. Լիխթէն Շթէյէր	59 20
Վաճառական Պ. Թերլինի	1,080
Բարիզի Բուսօրոց գործարանին տնօրէնք	21,600
Գումար	3,024,543 20

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՐԿԱԾԵԼՈՅ.—Օսմ. կայս. Պանքաի Կիպրոսի ճիւղին տնօրէն Սըվանճեան Կարապետ էֆէնտի հանգանակութիւն մը բացած է ի նպաստ կ. Պոլսոյ երկրաշարժէ վնասելոց։ Հաւաքուած գումարները Օսմանեան Պանքաի միջոցաւ պիտի յանձնուին նպաստամատոյց բարձր յանձնաժողովին։

Լէգիսլատիւրի մէջ ալ Միւֆթիի էֆէնտիին նախագահութեամբ նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կազմուած է։

—Բիրսէն կը գրեն թէ կ. Պոլսոյ երկրաշարժին արկածելոց ի նպաստ հանգանակութիւնը փութով առաջ կը տարուի կղզւոյն մէջ և թէ այս նպատակաւ կազմուած յանձնաժողովն յաջողած է գոհացուցիչ գումարներ գանձել, հակառակ Բիրսի մէջ տիրող դրամական անձկութեան, ըստ որում կըզզւոյն գլխաւոր արտադրութիւնները ոչնչացած են որթատունկէն։ Դեր-մանասներ ալ կազմուած են Բիրսի շրջակայ կղզեակներուն մէջ։

—Ֆէնէրի Պատրիարքարանին մէջ երկուշաբթի օրը յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ։ Երկրաշարժէն վնասուած յոյն եկեղեցիները, վարժարանները և այլ բարենպատակ հաստատութիւնները նորոգելու նպատակաւ հանգանակութեան ձեռնարկելու համար։ Ցանձնաժողովին մասնակցեցան Պ. Պ. Սթէֆանօվիչ, Մավրոկօրդատօ, Շիշմանօղլը, Բէլբրիսիս, Կարօֆալիտիս և Լօմպարտօս։ Ցանձնաժողովն որոշած է որ Աշեն. Նէօֆիթեօս Պարիզքին հանգանակութեան համար անձամբ դիմէ յոյն ազգին հարուստներուն։

Պ. ՀԷՐՊԷՐԴ, Լա Հէի անգլ. դեսպանատան քարտուղարը, մայրաքաղաքիս անգլ. դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանուած է՝ Սըր Նրթիւր Նիբօլբընի տեղ, որ Սոֆիայի դիւանագիտական գործակալ անուանուած է։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլ. նաւատորմին հրամանատար Սըր Միչըլ Սէյմը ծովակալը, ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, ի մտոյ կ. Պոլիս պիտի այցելի։

Օգոստ. 15ին, ծովակալը Իզմիր կը հասնի։

ԱՐՇԻՊԵՂԱԳՈՍԻ կղզեաց նահանգին կուսակալը խնդրած է Բ. Դառնէն վերջնական որոշում մը տալ Բիւոսի նաւ

որոց երկուքը մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն 3 մահ։

Իսնէկէօլի մէջ հինգ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն չորս մահ։

—Էնկիւրիի Զօրամ դաւառին մէջ օգոստոս 7էն 8, առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

Եոզղատի մէջ օգոստոս 8ին մէկ դէպք։ Հասանը գիւղին մէջ յուլիս 30էն օգոստոս 6, հինգ դէպք, որոց երկուքը մահացու։ Սիթանօս գիւղաքաղաքին մէջ օգոստոս 7ին մէկ դէպք։

—Օգոստոս 7էն 8, Գասթէմունիի Քէնղրրի գաւառին պարսէզներուն մէջ երկու դէպք, որոց մին մահացու։

—Մալաթիայի մէջ օգոստոս 7էն 8, երեք դէպք և առաջուան բռնուածներէն երեք մահ։ Ագէ Ցաղ գաւառակի կեդրոնին մէջ օգոստոս 6էն 8, չորս դէպք և առաջուան բռնուածներէն երկու մահ։

—Աբարկիրի մէջ օգոստոս 7էն 8, քառասունը հինգ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն երեսուն մահ։

—Օգոստոս 9ին Ատաբազարի մէջ քոլերաէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ԻՖԹԻԽԱՐԻ շքադրամ ընդունուած է Պէյրիւթ Լիմանի հիւանդանոցին ճիւղերէն Քիլիսի բերդին վիրաբոյժ հարիւրապետ Ռօքսս Էֆէնտի Սաքայեանի։

ԽՈՉԱՆԱՐ.—Այսրնի նահանգին մէջ այս տարի իռոկարիի բերքը 980,000 կենտինարի չափ պիտի ըլլայ։ Տէմիրճի գիւղախումբին մէջ ալ խոզկաղինը գեղացուցիչ է և նախորդ շորս տարիներու բերքը պիտի գերազանցէ։

ԿՐԷՏԷԷՆ կը գրեն թէ կղզւոյն արուելեան կողմը քսան մղոնի չափ հեռուն Ֆաղիլիա անուն իտալիան առագաստանաւ մը այրեր է։ Նաւապետն ու նաւագք մակոյկի մը մէջ ազատուեր և հինգ օր ծովուն վրայ մնալէ յետոյ Հանեա ժամաներ են։ Առագաստանաւն, որ 280 տակառաչափ տարողութիւն ունէր, Սուրիոյ ծովեզերեայ Սուք քաղաքէն ցորեն և ձէթ բեռցած է եղեր Մալթա տանելու համար։

—Բէյթիմոի շրջակայ մէջ գիւղին մէջէ քանի աւազակներ հրացանի հարուածով սպաններ են Պէօրէքճեաքի Մուսթաֆա, Սքուլքաքի Մէհմէտ ու Ահմէտաքի Ահմէտ անուն չորսն փերէգակներն և նոյն արհեստէն ուրիշ իսամ մը։

ԹՕՔԱՏ և Տրապիզոնի մէջ Բասդէօռեան գրութեամբ շերամաբուծութեան պիտի ձեռնարկուի։

ՄԻԼԻՐԻՃ և Սուլթանիյէ վարժարանք պիտի բացուին սեպտեմբեր 5ին։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ, կ'ըսէ Իգթամ, տեղեկանալով որ Փափազեան Ներսէս անուն մարդ մը Պոլսոյ Մէյրման Թաղը Թղթավաճառի մը խանութին վրայի յարկին մէջ առանց արտօնութիւնի տասնհինգ օրէ ի վեր տպարան բացած է և գրքեր ու այլն կը տպագրէ, երէկ փակեց այդ տպարանը։

ԱՊԱՆԵՒՈՒՄ։ — Տր. Թէյզի փաշա նախընթաց օր Պետական Խորհրդոյ պաշտօնատունը կոչուեր է՝ բացատրութիւններ տալու համար ի մասին ապանեվման կանոնագրին զոր պատրաստած է կայսերական լեժիկական վարժարանին խորհուրդը։ Կանոնագրին համաձայն, ապանեվումը պարտաւորիչ է բոլոր հիւանդանոցներուն ու տուներուն մէջ ուր տարափոխիկ հիւանդութիւններ պատահած են։ Ապանեվումը պիտի կատարուի մանաւոր պաշտօնեաներու կողմէ։

Պետական Խորհուրդը վաւերացուցեր է կանոնագիրը, որ ընդհանուր նախարարաց խորհրդին պիտի ներկայացուի և անկից ալ կայսերական վաւերացման պիտի մատուցուի։

ՆՈՐ ԹԵՐԹ ՄՐ. — Աժանս Ֆուռնիէի կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչ Պ. Ալպէրդի նոր-վէրլեար անուն ֆրանսերէն օրաթերթ մը հրատարակելու արտօնութիւն խնդրած է։ Խնդիրքը ընդունուած է նախարարաց խորհրդէն և կայսերական վաւերացման մատուցուած է։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ յունուար 1էն մինչև օգոստոս 18 (Ն. Տ.) պատահած հրդեհներէն տեղւոյն ապահովագրական ընկերութիւնը 49,222 անգլիական ոսկւոյ վնաս կրած են։ Անցեալ տարուան միևնոյն ժամանակամիջոցին մէջ այդ գումար 14,101 ոսկի էր և նախորդ տարին 31,482։

ՄԱՂՆԻՍԱՅ մէջ գիշերապահ մը իր գիշերային պտոյտները կատարած պահուն պարկ մը գտեր և բանալով տեսեր է թէ մէջը գեղանի իսամ կնոջ մը դիակը կայ։ Ոստիկանութիւնն իմանալով քննութեանց ձեռնարկեր է։ Կնոջը մարմինը մէկ քանի տեղերէն դաշոյնով վիրաւորուած է եղեր։

ԻԶՄԻՏԻ Գանտերէ գաւառակին մօտ գտնուած Ագկէօլի ճահիճները, որք այդ տեղի օդը կապականեն, պիտի մաքրուին մինչև երեք տարի։ Աշխատութիւնք սկըսած են։

ԶԷՆԿԷԼԷՕՃԻ առջև խրած անգլիական Քավէնպրլ շոգենաւն՝ կաղառակ եղած ջանքերուն՝ տակաւին ազատուած չէ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնը որոշած է Թուզլատէն մինչև Շիլէ շրջակայ մը հաստատել ոլորէս զի Անատոլուի երկաթուղիով եկող ուղեւորք առանց ուրիշ տեղիր երթալու Թուզլաի մաքրանոցին մէջ քարանթինեան ենթարկին։

ԿԱՌԱՊԱՆՆԵՐԸ. — Մեծ-Եպարքոսը նշանակելով որ ժամանակէ մը հետէ կառքի արկածները յաճախադէպ կը դառնան կառապաններուն անկարգութեան պատճառով, հրաւիրած է Քաղ քաղաքապետութիւնը, խստիւ արգիլել կառապանութիւնը՝ արհեստին անգիտակ անձանց։

ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ ԿՈՒԶՈՒՄԸ.—Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ իր թարգմանութեան գրասենեկին համար պէտք ունի երկու թարգմանիչներու որք խորին հմտութիւն ունենան թուրքերէն ու ֆրանսերէն լեզուներուն, գիտնան պաշտօնական ու այլ թղթակցութեանց յատուկ բառերը, և մասնաւորապէս կարող ըլլան թուրքերէնէ ֆրանսերէնի թարգմանութեան։

Ամսական 2000 և 1800 դրուշի թոշակ պիտի յատկացուի այս պաշտօնեներուն համար։

Այն ընտրելիները որք կուզեն մրցման մտնել այս պաշտօններուն համար և իրենց կարողութիւնները ապացուցանող քննութիւնը կրել, պէտք է դիմեն հանրային պարտուց կեդրոնատեղին Պոլիս, օգոստոս 15/27 երկուշաբթի ու 17/26 չորեքշաբթի օրերը, ժամը 6 ին ըստ Թրքաց։

ԱՆԳԼ. ՈՒՂԻՒՈՐԴ. — Խաղբրն Թէլէկրաֆ ընկերութեան Էլէֆորա շոգենաւով մայրաքաղաքս եկած են Սըր Ճոն Բէնտէր, Լորտ Ուոլսէյ, Լորտ Բէլվիլ, Սըր Էվբլին Վուտ, Սըր Ճոն Մօպրէյ և ուրիշ անգլիացիներ ինչպէս նաև Լոնտոնի ամերիկեան դեսպանը։

ԹԷՆՂԷՐԻի մաքսախոյսերու համար ալ ծխախտի մաքսախոյսերու նկատմամբ կատարուած գործողութիւնը նոյնութեամբ ի գործ պիտի դրուին։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՏԱՂի հանքէն բերուած 50 օխայ 150 տրամ ոսկեփառն արծաթը Փողերանոցին մէջ քննուած և հաստատուած է գտութիւնը։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ քարափանց ընկերութիւնը մինչեւ մարտ ամիսը պիտի աւարտէ մինչև Ղալաթիոյ մաքսատունը չմնուած մասը։

ՎԱՆԱՅ նահանգին մէջ գտնուած Վիդէ անուն տեղէն մինչեւ Շէմտինան՝ հեռագրական թել մը պիտի հաստատուի։

ԹԷՐՍԱՆԷՅի մէջ ձիւթի, խայծդանի, ներկի և պէնզինի պատրաստութեան համար գործարան մը հիմնուած է։

ԿԱԶԻ մթերանոցներու արտօնատէր Սամի պէյ խնդրած էր այդ արտօնութիւնը Օսմ. Պանքայի տնօրէնի անունը փոխանցելը։ Պետական Խորհուրդը անկարելի նկատած է զայն և պատճառաբանեալ տեղեկագիր մը մատուցած է Բարձր։ Մեծ-Եպարքոսին։

ՀՐԵՀ.—Երէկ առաւօտ ի Սամաթիա յուսաց Աւանենա եկեղեցւոյն մօտ սրճարանէ մը հրդեհ ծագելով այրեցաւ։ Սրճարանը նոյն եկեղեցւոյն սեպհականութիւնն է։

ՇԻՐԲԷԹԻ Խայրիյէի 34 թիւ շոգենաւը երէկ առաւօտ Դանուբիէն կամուրջ գալու պահուն մեքենայի խանգարում մը ունեցաւ։ Շոգենաւը Պէշիքթաշի առջեւ կենալով ուղեւորները ուրիշ շոգենաւով մը կամուրջ փոխադրուեցան։

28 թիւ շոգենաւն ալ երէկ ասկական եղերքէն կամուրջ գալու պահուն Սալբրաքրի առջեւ առուական թղմատաք շոգենաւի մը զարնուեցաւ։ 28 թիւն ալ կողմի խցիկներն ու նաւապետին կեցած տեղը վնասուեցան։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ Կիմացնեն թէ Հուռտրի մէջ, Պրիւէքլէր գիւղին մօտ ահռելի փլուզում մը տեղի ունեցեր է։ Տասը հազար թոնոյէն աւելի ծանրութիւնամբ ժայռերու կոյտ մը ձորին մէջ գլորեր է։ Բարեբաղդաբար ոչ է վնաս չէ պատահած։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալ շաբաթ օր Իզմիրի մէջ անձնասպան եղեր է Միտիլիսցի 22 տարեկան երիտասարդ մը, Նիքօլա Բանտելիտիս։

Երիտասարդը երկու տարիէ ի վեր կը ծառայէր փաստաւոր մը մէջ և նշանուած էր 16 տարեկան աղջիկ մը որուն ծնողաց տունը կը բնակէր։ Ամուսնութեան երկու ամիս մնացած, պաշտօնէն եկած էր և կակառակ իր բոլոր ջանքերուն՝ չէր կրցած ուրիշ տեղ մը գտնել։ Ասոր վրայ նշանածը ճամբու դրած էր զինքը, աւելի ուշեւոր մարդ մը գտնելով։

Իր յուսահատութենէն, երիտասարդը մեծ քանակութեամբ սպիտ ֆէնիք կուլ տուեր է ի ներկայութեան իր նշանածին։ Հիւանդանոց փոխադրուելով, քիչ ետքը հոգին աւանդեր է ահռելի չարչարանքներու մէջ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ տասնը տասներհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Եօրկի անուն հոգի մը և Հաքը-զէտին անուն մարդ մը։ Ասոնցմէ առաջինը Խալիլ Զաուշ անուն մարդ մը սպաներ էր և երկրորդն ալ Մուսթաֆա անուն գինուոր մը։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Առջի գիշերը, Բեյրութ Փափազ Քէօբրիւսի թաղին մէջ Եանի անուն Բաստէճի մը սպանուեցաւ անծանօթ չարագործի մը ձեռամբ։ Եանի գիշեր ատեն խանութին առջեւ աղմուկ մը իմանալով դուռը բացաւ տեսնելու համար, սակայն նոյն պահուն դաշոյնի հարուած մը ընդունեց փորին վրայ և գետինը գլորելով քիչ յետոյ մեռաւ։ Այդ միջոցին ուրիշ մարդ մ'ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ չարագործը ձերբակալելու համար։

—Առջի օրը ի Սարքեար մէկուկէս տարեկան Ալի անուն տղեկ մը կառքի մը տակ մնալով վիրաւորուեցաւ, ոտիկանք հասնելով կառապանը ձերբակալեցին։

—Երեքշաբթի օրը եէնիփուլէէն անցնող կառախումբը մը երեք տարեկան տղու մը գլխնուելով վիրաւորեց զայն։

ՔՈՆՔՈՐԴԻԱՅԻ ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԸ

Այս գիշեր Քոնքորտիայի իտալական օբէրէթի խումբը արտասովոր ներկայացում ունի ի նպաստ խումբին սրուեստագէտներէն Սինեոր Ճիովանի Ռիքքիի։ Այս ներկայացման համար ընտրուած են լաւագոյն խաղերէն մասեր։

1º Le Campane di Corneville ծանօթ օբէրէթին առաջին արարուածը։

2º Un Milanese in mare. օբէրէթ մէկ արարուածով, Ա. անդամ ներկայանալի։

3º Նուագահանդէս մը։

4º La Gran Via ի մէջ մասը։

Սովորական գիներ։

ՐՈՊԼԻՐԴ ՔՈԼԷՋ

Սոյն Քոլէջ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպան ու Ամերիկան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատու աց կանոն մը, որով կը կառավարուի։ Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Գուլիսթերէն, Գիրմաներէն, Ցուլնարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իր, 8000 հատորներէ մասնայնոյ, գրկարանական, հանրագիտական, կենդանագրական եւ բնագրական հաւաքածոյներ, եւ Բնագիտական, Տարբերանական, Բնախօսական եւ այլ բարձրագոյն գործիներ։

Քոլէջին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց, նոր գիտութիւնները եղած են բնական գիտութեան բուհիներեն, ընտրելու համար։

Բոլոր Քոլէջի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլերէն է։ սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանել իւր մայրենի լեզու, եւ տարեցոյցն պատմութիւնը Հայերէն լեզուի եւ գրականեան համար գծեալ է։ ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պարտի հետեւիլ իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեանս բարձրէն եւ հոյակապ շէնքերն կառուցեալ են ի Բուսիլլի Հիսար։ Վստահորի եւրոպական կողմը գտնուող տերեւներն եռուն բլլոյ մը վրայ, որոյ գլխրը Վստահորի ափանց վրայ գեղեցիկագոյնն եւ ամենէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէջին յաւուրական տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տնօրէնութիւնն որ ի Բուսիլլի Հիսար։

28 1—24

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մեծաւ շնորհակալութեամբ կը հրատարակենք յաջիս ամսոյ նուիրատուաց անունքը։

Բարեգուտ Տեարք և Աղնուասիրտ Տիկնայք.

Սեբաստիոյ Խօրասան գիւղի ազգայինք ձեռամբ Մարտիրոս Տրդատեանի, ընթացիկ դրամ 335½ դրուշ, խնդրոյ մը առթիւ Պարտասար Մարտիկեան ձեռամբ Յովակիմ Մինասեանի 324, Բարեպաշտ ամն 220, Հանդուցեալ Սիվրիհիսարցի Մհի. Գէորգ Ներսէսեանի կտակը ձեռամբ Գրնամեան Մանուկեան և Ընկ. 216, Տիկ. Սիմա Գուլամեան 216, Յովհաննէս Զահրէեան 95, Մէրամէթեան Բանկիսան Ընկ. 70, Նշան Հոպկրոլեան 54, Թօրոս Պոյաճեան 40, Մհի. Յակոբ Գարամանեան 20, Ի Մեծ-Կղզի բնակիչ Յակոբ Մարտիկեան 20, Խաչատէր Աւագեան 20, Յովհաննէս Զանկուլեան 20, Ի Գում-Գապու Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հաւաքեալ 20, Բարեսէր ամն 20, գումար 1690½ դրշ. ընդհանրական դրամ։

Գաւառական նուիրատուութիւնք

Առաքարարու Մ. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ շրջապատեալ պնակաց հասոյթք 882 դ։

Գրիգոր Փանոսեան ըստ իւր վաղեմի սովորութեան այս տարի եւս 76 օխա մեղ 200 քիլօ հաց և 40 դրշ. Զմիւռնացի Աւետարանական Թղմատաք շոգենաւի մը զարնուելուս։ 28 թիւն ալ կողմի խցիկներն ու նաւապետին կեցած տեղը վնասուեցան։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ Կիմացնեն թէ Հուռտրի մէջ, Պրիւէքլէր գիւղին մօտ ահռելի փլուզում մը տեղի ունեցեր է։ Տասը հազար թոնոյէն աւելի ծանրութիւնամբ ժայռերու կոյտ մը ձորին մէջ գլորեր է։ Բարեբաղդաբար ոչ է վնաս չէ պատահած։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Անցեալ շաբաթ օր Իզմիրի մէջ անձնասպան եղեր է Միտիլիսցի 22 տարեկան երիտասարդ մը, Նիքօլա Բանտելիտիս։

Երիտասարդը երկու տարիէ ի վեր կը ծառայէր փաստաւոր մը մէջ և նշանուած էր 16 տարեկան աղջիկ մը որուն ծնողաց տունը կը բնակէր։ Ամուսնութեան երկու ամիս մնացած, պաշտօնէն եկած էր և կակառակ իր բոլոր ջանքերուն՝ չէր կրցած ուրիշ տեղ մը գտնել։ Ասոր վրայ նշանածը ճամբու դրած էր զինքը, աւելի ուշեւոր մարդ մը գտնելով։

Իր յուսահատութենէն, երիտասարդը մեծ քանակութեամբ սպիտ ֆէնիք կուլ տուեր է ի ներկայութեան իր նշանածին։ Հիւանդանոց փոխադրուելով, քիչ ետքը հոգին աւանդեր է ահռելի չարչարանքներու մէջ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ տասնը տասներհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Եօրկի անուն հոգի մը և Հաքը-զէտին անուն մարդ մը։ Ասոնցմէ առաջինը Խալիլ Զաուշ անուն մարդ մը սպաներ էր և երկրորդն ալ Մուսթաֆա անուն գինուոր մը։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Առջի գիշերը, Բեյրութ Փափազ Քէօբրիւսի թաղին մէջ Եանի անուն Բաստէճի մը սպանուեցաւ անծանօթ չարագործի մը ձեռամբ։ Եանի գիշեր ատեն խանութին առջեւ աղմուկ մը իմանալով դուռը բացաւ տեսնելու համար, սակայն նոյն պահուն դաշոյնի հարուած մը ընդունեց փորին վրայ և գետինը գլորելով քիչ յետոյ մեռաւ։ Այդ միջոցին ուրիշ մարդ մ'ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ չարագործը ձերբակալելու համար։

—Առջի օրը ի Սարքեար մէկուկէս տարեկան Ալի անուն տղեկ մը կառքի մը տակ մնալով վիրաւորուեցաւ, ոտիկանք հասնելով կառապանը ձերբակալեցին։

—Երեքշաբթի օրը եէնիփուլէէն անցնող կառախումբը մը երեք տարեկան տղու մը գլխնուելով վիրաւորեց զայն։

ԱԲԵՂԱԶԱԳԵՆ Ի ՍԷՐ

Կարգադրեցէք Աբեղազեանը, զի Սողոմոն կը գրէ. «բուռն է իրեւ զմահ սէր»։

71 ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ 3—3

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԵԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

Ի Կ. Պոլիս, Բանկալթի

Հաստատեալ 1857ին

Վարժարանս 38րդ շրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 1/13 ին։

Վարժարանս նպատակն է աշակերտաց բարոյական, գիտական, տնտեսական բարձր կրթութիւն մը տալ։ Գերմանական realschuleի ծրագիրն ընդունուած է իբր առաջնորդ, որ նոր նոր փոփոխութիւններով և կարեւոր յաւելուածներով՝ արդի ժամանակիս և քաղաքիս յարմարագոյն ծրագիրներէն մին եղած է այսօր։

Վարժարանս 2 շրջան ունի։ Առաջինը կը տեւէ 1—4րդ տարի, և յորում ուսմունք կաւանդուին ըստ մեծի մասին հայերէն լեզուաւ, իսկ երկրորդը՝ 4—8րդ տարի կը տեւէ և գիտութիւնք կը դասախօսուին գաղղերէն և գերմաներէն լեզուներով։

Վարժարանս ուսուցիչք (le corps enseignant) են Վիեննական Մխիթարեանք։ Բայց կը պաշտօնավարեն նաեւ արտաքին վկայեալ ուսուցիչներ, որոնց թիւն ըստ պարագայիցն կ'առաւելու։ 37րդ շրջանն ուներ 9 արտաքին ուսուցիչ։

Վարժարանի մէջ եւ հանդստեան ժամանակ գաղղերէն լեզուի գործնական մասին (pratique) կը հոգեն գաղղիացի հսկողք։

Վարժարանս ընդարձակ պարտէզն, հովասուն ու բարձրահարաց գիրքն մեծապէս կը նպաստեն մանկակց մարմնաւոր առողջութեան եւս։

Վարժարանս աշակերտիլ փափաքողք կրնան հոն դիմել ամէն օր ժամը 9-12 և 2-4 (Ը. Ե.)։

Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութեանց համար խնդրել դրօշակական ծրագիրն և կամ անձամբ կամ խնամակալաց ձեռաք դիմել առ

Վարդ-Ղեան Վարժարան

69 2—10

ՊԱՏՄԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒԹ, ԿԱՑՍԱՏՈՒԹ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

Գ. Պաղտատլեան

ՑՈՒՑԱԿ ԳՐՈՑ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՀԱՆԱՊԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՄԲՔ

Գրատունս երկրորդ անգամ ի լոյս ընծայած է սոյն գեղեցիկ եւ սիրուն Գրացուցակն ուր ամփոփուած է.

Ա. Իրեն սեպհական գրքերն, որոց պարունակութեան մասին կուտայ ուրոյն պիտանի ծանօթութիւններ իրենց գներով։

Բ. Հրապարակի վրայ յաճախեալ զարոցական, գիտական, գրական եւ այլ ամեն տեսակ գրոց ցոնս ցանկ մը իրենց գներով։

Գ. Պաղտատլեան գործատան այն է՝ Տպարանի, Վիմագրատան, Կազմատան եւ Գրատուն-Թղթավաճառանոցի վերաբերեալ տեղեկութիւններ։

Դ. Հայոց Թուրքիոյ Պղծատարութեան սակագնոց մասին կարեւոր գիտելիք, ուր մի առ մի ցուցուած է Նամակներու, Թղթերու, Գրքերու, Նմոյշներու եւայլ եւայլ Աւանդներու սահմանեալ փոխադրութեան գիներ հեռատարութեան շրջանակաց համաձայն։

Ե. Հեռագրական կանոնագիր եւ սակագին համայն Թուրքիոյ։

Զ. Համեմատական արժէք օտար դրամոց։

Է. Դրոշմանիշներ կանոնագիր եւ ցուցակք գնոց ըստ վերջին 1894 տարւոյ տրաքարութեան։

Ը. Մշանգնական Օրացոյց դիւրընթեռնելի, որ պարզ տախտակի մը վրայ կը պատկերացնէ 1600էն մինչեւ 2400 տարիներու ամսամիւռեն ու օրերը։

Գրացուցակիս Ա. տպագրութիւնը ինչ ինչ կարեւոր գիտելիքներ պարունակելուն՝ պէտք ունեցող թէ ոչ 4ի ըլլալուն համար հազարաւոր օրինակներն սպառեցին սուղ ժամանակի մէջ, ուստի այս անգամ պարտաւորեցանք 2 դրշ. գին սահմանել անոր որպէս զի գրքի Պղծագինաց, տպագրութեան եւ այլնի պէտքերնեղողներն միայն առնեն եւ մենքեւս հասած ըլլանք մեր նպատակին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա

ԴՈՒՇԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Հաւիպէյէ փողոց, Թոնքաբ խան

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ Ի ԵԳԻՊԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԴԵԼԵԱՒՈՐ ԳԱՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԵՐ Ի ԼՈՆԴՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատանա Պաղտատ Լիմասոլ Ռուսճուք
Ատանա Պէյրութ Մերսին Սեղանիկ
Այդին Պրուսա Նազիլլի Սամսուն
Հալէպ Դամասկոս Նիքոսիա Իզմիր
Ալեքսանդրիա Գանեա Ուշակ Սոֆիա
Ադր. Պոլիս Լաոնտարա Փիլիպէ Տրապիզոն
Էնկիւրի Քաշիրէ Բօր-Մայիս

Պարտաքերներու եւ արժէքներու յանձնման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանագրով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամագիրք արժէքներու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, պարտաքերներու եւ հեռագրական դրամատրամագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Ղանձանում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական ադանդներ որոշ պայմանագրով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով։

Տարին 2 % մէկ տարուան պայմանագրով ադանդի դիմաց,

Տարին 1 % վեց ամսուան պայմանագրով ադանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանագրով ադանդի համար։

ՊՈՂՈՅ ԴՐՈՇՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց ասած փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իրեն ապահոյ։

Բերան գրատեղեակն ալ կը կատարէ Ղալաթի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան Պղծագիր, ինչպէս, Փաբլիզ բարարին պարտաքերներ, օսմանեան պարտաքերներ, հոլանդական պարտաքերներ, Բանամայի պարտաքերներ, եւ այլն եւայլն։

ՊՈՂՈՅ ԴՈՒՇԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՆ ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաքերներու բրօմիսներ, եւ արժէքներ կ'ընդունին, ընդարձակ պաշտով։ մինչեւ 30 օսմ. ոսկի, տարին 8½ տոկոսով։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ԴԱՀԼԱԹԻՈՅ

11/23 Օգոստ. 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները		Տոկոս %	Անուանը Արժեպղոց	Թուականը	Ընթացիկ Գիներ Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,372	100		1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1881	61 —	61 —
» 10,241,043	100		1	» » B		40 —	40 —
» 30,332,811	100		1	» » C		29 30	30 —
» 43,963,396	100		1	» » D		27 35	27 35
Ֆր. 733,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	126 50	126 25
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	98 —	99 —
Ֆր. 185,631,180	500		5	Բրիտորիէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,933	Ֆր. 500		5	Մարսային Պարտաքերք	1886	— —	— —
	Գրամոյ տարբեր	Լուց վճարի					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Բրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	8 25	8 20
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսթանդինոպլ	1872	3 13	3 30
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանմ է. տը Վալ.	1872	4 30	4 30
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաքենկիղ. Լաւրիումի Հանրին	1873	39 —	39 —
» 45,000,000	500	300		Ռնատուլի (Բաքենկիղ)	1889	300 —	300 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաքերք.		470 —	470 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաքենկիղ	1882	6 25	6 23
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաքերք		520 —	522 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	19 27	19 27
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	1 87½	1 77 20
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	6 40	6 50
Ֆր. 20,000,000	500	500		Զրի Ընկերութիւն, Տէրբոս	1832	350 —	350 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիտ) ԴԻ ԴՐԱՄ	Օ. Ո.	Դրշ.	ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ԴՐԱՄ		
8 օրուան համար 1000 հատ	1	85	8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	2	75
1 ամսուան համար	3	25	1 ամսուան համար »	6	—
1 օրուան համար		75	ԸՆԹԱՑԻ ԴՐԱՄՈՅ		
Ռբքոր	—	—	Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 դրշ.էն	110	12
Կանեթիկ (Հէվալէսիզ)		20	20 Ֆրանկնոց	87	20
ԸՆԹԱՑԻ ՓՈՒՆԱՆԱԳՐՈՅ			20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Լոնտոն 3 ամիս	Դրշ.	109 15/16	Բրիմիկ	51	15
Փարիզ »	Ֆր.	22	Բուլպլ Ղալաթասարայ	8	46
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիորին.	11	Մէշիտիկէ	108	—
Պերլին չէք	Մարք.	18	Մանը արծաթ	103	—
			Մէշիտիկ	98	20
			Տոկոս Զարեհիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 22 Օգոստ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	40	27
» » C »	27	60
D (Բացուած »	25	42
D (Գոցուած »	25	40
Ռումելիի Երկաթուղի »	126	75
Բրիտորիէ »	188	12
Մարսային Պարտաքերք »	503	75
սմանիկ »	457	50
Ռէժիի Բաքենկիղ »	447	50
Պանք Օթոման Կանուանկն. »	636	56
Ռանտ Ֆրանսական 3% »	103	40
» » 3½% »	108	30
» Իտալական »	81	25
Բրէտի Լիոնէ »	740	—
Բրէտի Ֆոնսիէ »	895	—
Քոնդուտա տ'Էսքոնտ »	— —	—
Մուէզի Բաքենկիղ »	2875	—
Եգիպտական Մխիթար »	520	31
Զէր Լոնտոնի վրայ »	25	205
ՎԻԵՆՆԱ 22 Օգոստ.		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիորին	66	50
Օսմ. Ռէժի »	219	50
Փոխանդ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	85
« Փարիզի » »	49	40

ԼՈՆՏՈՆ 22 Օգոստ.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	64	—
» » B »	40	—
» » C »	27	50
D (Բացուած »	25	12
D (Գոցուած »	25	06
Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոփոխեալ)	98	26
Փոխառ.

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 24ի Կայսր Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բ՝թերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային գրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար 55,000,000 ֆրք.
1893ի հասոյթը 20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ 70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Մասնաճիւղ Զալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՐԻԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ԳՈՆԻԱՔ

Ա. ԵՒ Ի. ԵՒ Ե. ԵՒ ՄԼԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ — Ա. ԵՒ Ի. ԵՒ Ե. ԵՒ ՄԼԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ՀԱՄԱԾԽԱՐԱՅԻՆ ՍՊԱՌՈՒՄ ՀԱՐԱՁԱՏ ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽԱՂՈՂԻ ԳԻՆԻԷՆ ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ

ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐ ԱՐՔՈՒՆԵԱՅ Ն. Վ. ԹԱԳԱՒՈՒԻՍ (15 Դեկտ. 1892) — ԱՐԵՍԻՆԵԱՅ Ն. Թ. ԹԱԳԱԺԱՌԱՆՑ ԿՐԵՍՏԱՏՏԻՆՈՍԻ (16 Յունվ. 1893)

ԵՒ ԱՑԼ ԵՒ ԱՑԼ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՑ

Գրաւոր յանձնարարութիւններով վաւերացեալ թէ՛ ներքին և թէ արտաքին նշանաւորագոյն բժիշկներէ եւ քիմագէտներէ որոց անունքը տեսնուին իւրաքանչիւր շիշի վրայ փաթթուած վիպագիրներուն մէջ.

ՍՊԱՌՈՒՄ.—Արտաքին յանձնարարութիւնք եւ առաքում վեցամսեայ 1892ին հոկտեմբեր ամսոյն սկիզբէն մինչեւ 1893ի ապրիլի 24ի դրքը 12,314 ՄՆՏՈՒԿ եւ 219 ՏԱԿԱՌ ԳՕՆԵԱՔ հաւաստեալ պաշտօնական գրութեամբ Պոլսէի նաւային գործակալաց, այսինքն Բանելլինիոնի, Խրտիվիչի, Լոյտի, Ֆրէսնէլի Մէսաժըրիի իտալական Ֆլորիոյի շոգենաւային ընկերութեանց.

ԱՌԱՔՄՈՒՆՔ.—Ցեգիպտոս, Կարի եր ծովոյն եզերք (Սուաքիմ, Մասուա եւ այլուր), Փորթ Սայիտ, Առէն Արարիոյ, Պէյրութ, Լաթաքիա, Իսքէնտերուն, Կիպրոս, Սուրամ, Սագըզ, Իզմիր, Կրէտէ, Միտիլլի, Տարտանէլ, Անտրոս, Սէլանիք, Փորթոլաղօ, Գավալա, Տէտէ-Աղաճ, Կ. Պոլիս Օրտու, Սինոպ, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապզոն, Ռուսատան, Իալթայի, Կալաց, Սուլինա Քէօսթէնճէ, Մէտուն, Ապպանիա, Թրիէսդ (Գերմանիոյ համար) այսինքն.

Փանելլինիոնի շոգենաւերով մնաց 4,042 տակառ 94.—Խրտիվիչի շոգենաւերով մնաց 5,704 տակառ 65.—Ռուսական շոգենաւերով մնաց 1,729 տակառ 47.—Լոյտի շոգենաւերով մնաց 436 տակառ 6.—Ֆլորիոյի շոգենաւերով մնաց 185 տակառ 7.—Ֆրէսնէլի շոգենաւերով մնաց 174.—Մէսաժըրի ի շոգենաւերով մնաց 44։ Գոնէաթ ընդ ամենը մնացած 12,314, գումար 219։

Առագաստաւոր նաւերով, այլ եւ այլ միջոցներով, որպէս նաեւ տէրութեան զանազան գաւառաց առաքումներն եւ տեղական սպառումը չեն պարունակուիր վերի քանակութեանց մէջ։

Գոնէաթի գարբինոն ընդհանուր ապառաս էրբ Երէքնէրոն Դէլ 1,000,000 ֆրանգի արքսպոս-Ֆէյ։ ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՕՆԵԱՔ 600,000, ՇԻՇԻ ՀԱՄԱՐ ՅԱՐՄԱՐ ՏԱԿԱՌԱՑ ՄԷՋ։ Երաշխաւորութիւն զուտ խաղողի հարազատութեան 100,00 ֆրանք։ այն գործարանին մէջ կը պատրաստուի նաեւ տէրութեան զանազան գաւառաց առաքումներն եւ տեղական սպառումը չեն պարունակուիր վերի քանակութեանց մէջ։ 778

ԳՈՐԾԱՐԱՆ «ԱՄՊԷԼՕՍ, (ԱՑԳԻ)» Ի ՊՈՒԴԷԱՑ «ԱՊՈԼԼՈՆԻ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ԿԻՑ.

ԻԼԱՆ ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԷՐԻՐ

Շամը Շէրիֆ իւէ ճիվարընտա պուլուն ասսքիրը չահանէ իչուն մահալլինճէ մէվգրի միւնագասայա վաղ օրունան սապուն վէ նօհուտուն պուրաճա իթաբնա թալիպ օլանլարրն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 40 2—3

Եանեա իթաբնը թէչքիլ իտէն ալայ վէ թապուր վէ պէօլիւրէր իչուն մուզթազի օլուպ մահալլինճէ միւնագասայա վաղ օրունան էրզաքրն պուրաճա իթաբնա թալիպ օլանլարրն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 41 2—3

Զաթաֆա իթիհտամաթրնա մէջմուր թօփճը 1ինճի վէ 2ինճի ալալարը իւէ 2ինճի Օրտուի հիմայունտա մնունայ իթիհտիճամ պէօլիճիլիր էֆրատը չահանէսի իչուն մահալլինճէ մէվգրի միւպայիտէէ վաղ օրունարագ 100 գրեէյի ճէտիտէ մուգայիլ 115 գրեէյի ճէտիտ նանը ազկ իթիմէք իւզրէ մահալը թալիպի էօհտէսինէ օրտուզունտան գիրը օրունան նանը ազկ մուայէէնաթրնը պուրաճա թէչիտը մուգատարը իւէ իթաբնա թալիպ օլանլարրն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 42 2—3

Ինչաթը ասքերիէ իչուն 10—10½ մէթրօ թուլունտա վէ 21 վէ 23 ճանիմէթրօ սուսն վէ արզրնտա 80ճէն 120է գասար չըրալը ֆիլեօղ քիմիկիւ մէվգրի միւնագասայա գօնուլտուզունտան վէ ազուսթօսուն 14ինճի բազար կիւնիւ գարբը գալի ֆիւրտասը 100ճէ 5 թէնգիլիթրնը գապուլը մուգարրէր օլտուզունտան թալիպ օլանլարրն ինչաթը ասքերիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 44 2—3

Պէհէր Պանտօսը 48 բարչատան իպարէթ օրմագ իւրէ միւպայեա օլունճագ 2 պանտօ մուսիգա թագրմրնրն պէհէր պանտօսը 11,000 գրչ. թալիպի էօհտէսինէ օլուպ ազուսթօսը ռումինին 13ինճի կիւնիւէ գասար միւնագասասը իմրա օլունարագ մէջբիւր կիւնէ գարբը գաթիսի վիրիւէէկինտէն իթաբնա վէ իրթեսի կիւնիւ 100ճէ 5 թէնգիլիէ թալիպ օլանլարրն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 45 2—3

ՍԱՒԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՔ
Երէբէ-էկ-Ռէ՝ Ա՝գէլոց, Կ. Պոլսոյ
Լ Օրթաքյ Ֆէյլ—
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՄԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Այպաճա	2000	Գիրմինկա	1600	Բայէրմա	3200
Անտէլօ	3000	Կալիէօ	5500	Բաէնտէր	1700
Արօլը	5500	Գիզանս	2200	Բլանս	1500
Արկո	2300	Գազ	1800	Բօլօ	1000
Արիսաղ	3000	Կրօտնս	2200	Քուլոր	2800
Պասանս	3000	Հիրը	2000	Բիալաբ	4400
Պօրտինս	2200	Հիտանվիլ	3000	Բինալտս	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Բոլոն	3000
Պլիֆալ	8800	Համպէր	1200	Բանէ	3500
Դէլբս	2600	Այակ	5000	Բօգարիս	3500
Գալիբսս	2500	Ձիւնս	2300	Մէրէրնս	4000
Գասէ	2100	Բէլսս	2000	Մանդիակս	8200
Գաղս	2000	Բոյրինս	4000	Մարգս	2000
Գօսս	2700	Բօվնս	2200	Սիրվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սօրէնտս	4300
Գլիս	5500	Լէբանէս	4500	Թ. Ռիվարն	3000
Գոլբրատս	3400	Լիվրնս	3000	Թուրսս	1200
Տիզ	2500	Մարմ	1500	Թալիտս	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թարբրիտս	900
Տուրս	1800	Մարվէլլ	3500	Ուրբինս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վալենուրնս	5000
Էսանամս	2600	Մուրնս	3100	Եւտս	3600
Էլտրատս	3000	Նէրս	2500	Զէպրա	1000
Էլէրթրս	3200	Որլանս	3000	Տիֆայնս	100
Տլանս	2600	Օմէլլս	5000	Ռրմաս	200
Թարրան	800	Գրանս	4500	Զէրս	1.0
Ֆիտս	700	Դոլս	2000	Մասրիմս	1.0
		Նիֆրբրն Մանարը	8000		
		Բիրմբրն Մանարը	8000		
		Լոնդրին Մանարը	8100		

Մարդիլլօ չոգենաւը, նաւապետ Լայս, ընդհանուր վաճառքով Հալէպ մեկնած է ամսոյս 11ին և 25ին հոս կ'սպասուի։
Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՅՕ
Դրոշակալէ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Մելէթ խան, Գալաթիա

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼՑ ԱՄԻՍ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ — Ց. ԽՍՏԱՖԻԼԵԱՆ

THE ECONOMICON — ԹԷՅ ԽԱՍՏԱՖԻԼԵԱՆ — TEION EIKONOMIKON — MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամէն էլեռատ գաղութաց վրայ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն եւս հրաշացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մը է, որ միայն հրկիզատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կատարուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմաթեայ ընդարձակ գործառնութեամբը, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ կուտ է բազմազան և թիստ մեծագնակ ընտիր թէյեր Զիւանատանի, Ճուվայի, Սէյլանի և Հնդիստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետգհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ ամանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կը նեն։

Մեր բազմաթիւ յանախորդաց պահանջմանց բաւական գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մատակարարութիւնը, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնուցիչներու և թէ՛ այլ և այլ տեսակներու մէջ տեսնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարիր մեր սիրելիներէն, ալ է՝—դրամա—Ռէ՝ Ռէյերս— պէտպէտ, չափէ և գնոց մասին։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, տանոց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն. Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍՏԱՖԻԼԵԱՆ
Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Գալաթա։ 19

ՏԻՐ. Ա. ԽՍ՝ ՉԻՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ	ԱՆԿԱԽ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏ ՄԱՆՈՒԱՅԻՔ	Հաստատեալ
1852	ԳԱՀԷՖ-ԳԱՍԹԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ	1852

Մասնագէտք առանց քաշչուէ լինարի արհեստական ակառաներ տարատեսակ, սէկ անդամէն ամենատասակի ցաւած ակառաները, ոսկի, ագամանդ և մեծագոյն լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերանի և ակռայի ամէն կերպ պատերն և կը քաշեն առանց ապտակի։

(Բացի կիրակէ) ամէն որ առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱՂԴՈՒՐԻՔ ՅՕՐԱՅՈՒՅԺՔ ՎԵՐԱՆՈՐԴԻՔ

WIARDE QUINA PHOSPHATES

ՖԻՆԱՅՈՎ ՄԱՍ ՀԻԹԹ ՖԱՍԱՖԱ ՏԸ ՇՕ

Ամենազօրաւոր կազդուրիչն զոր պարարտ գ ընծայել Ապա Ինոյ Ներբ, Վերերը, Կանայք, տկար բակամ Տղայներ. և ամէն փափուկ անձինք։

Բազկաթեալ Մկանաց և Զրոյցին ու Ոկրային դրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, Դիդիէր Արման տպարութեան, ախորժութեան, Թոշակոտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, փորկապութեան, Հիւծմանց, երկար ապաքինմանց, և Ն. ի մէջ բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զրոյցին ուժգնութեան ամէն վիճակներուն որոց շատեր շարաշրջ կերպիւ նեղեցեալ են մեր օրերս։

Լիոն—Դեղարան Ժ. Վիալ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց, 14—Լիոն 1057

Գործակալ և միակ աւանդապահ իւր Պ՝ալիս ՊՈՒԼՍ ԲԱՍԷԿԱՆ Գալաթիա, Մոմճանէ, Թ. 86։ փոքրաչափակ կը վաճառուի ամէն դեղարանաց մէջ և դեղավաճառներու քով։

Royal Windsor

ՀՈՌԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐԴԻՔ ՄԱԶԵՐՈՒՆ

Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափին, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափին։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէք Ռոյալ Վինդզորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան տեսնին ալ, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուսայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափին։ Այս դեղ, որուն տերը չքաղրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառուին օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի գրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրներու և դեղագործներու քով։

Վէրէնէի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոյալ Վինդզորի ծախուած տեղերը։

LE VÉRITABLE THAPSIA doit porter les Signatures Ch. Le Perdriel Robouliau
Les exiger pour éviter les accidents reprochés aux imitations.

TOILE VÉSICANTE LE PERDRIEL
Action Prompte et Certaine
EXIGER LA COULEUR ROUGE
La plus ancienne. * La seule admise dans les Hôpitaux civils.

LE PERDRIEL et Cie, Paris.

KONIAK MICHIOTI — MHXIΩTH — ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ — COGNAC ORIENTAL — Grande Fine Champagne — HORS CONCOURS

Երեք աստղ՝ չիր 30 դրուշ, — երեք աստղ՝ ½ չիր 15 դրուշ։ Երկու աստղ չը 18 դրուշ։ Մէկ աստղով չիր 12։ Մասնիւթ և պէ—ղ օրի չիր 12 դրուշ։

ԿԱՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ՍԻՆԿԸՐ

Լաւագոյններն աշխարհի մէջ։ Ամէն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձր վարձքերն ստացած է։ Սինկիրը գործարանը Միսսնակ ամենի մեքենայ կը ծախէ բան բոլոր միւս գործարանները միահամուռ։ Սինկիրի ճշմարիտ մեքենաները կը կատարեն ասեղի ամէն տեսակ գործերու։ Իւր մեծ հարուստին պատճառաւ, բարձրագոյն կոդեր շինուած են։ Ներեմն միակ չի բաւեր Սինկիրը ասուելը մերենային վրայ։ Ճշմարիտ Սինկիրները մի միտցն կը ծախուին Գ. Կ. Նայտլինկէրի մէջ ամենէն բարձր վարձքերն Միսսնակ ամենի մեքենայ կը ծախէ բան բոլոր միւս գործարանները միահամուռ։ Սինկիրի ճշմարիտ մեքենաները կը կատարեն ասեղի ամէն տեսակ գործերու։ Իւր մեծ հարուստին պատճառաւ, բարձրագոյն կոդեր շինուած են։ Ներեմն միակ չի բաւեր Սինկիրը ասուելը մերենային վրայ։ Ճշմարիտ Սինկիրները մի միտցն կը ծախուին Գ. Կ. Նայտլինկէրի մէջ։ Սինկիրի ճշմարիտ մեքենան կը կրի գործարանի սա մարքան։

THE SINGER MANF. CO. TRADE MARK

Թիւ 1058 39—78

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՐԵՄ ՀՈՐԵՀ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ է Փարիզ էր Կէդրոնատէղին, Պանէ Փոդոց, Ռիւ— 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած գումարք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն»-ի իսի	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆԲԱՆ։
Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Բայսրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Գալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եկնի-Խան առաջին յարկ։ 42

ՖԷՐՆԷԴ—ՊԻԱՆԳԻ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ։

Քան տարուան յաջողութիւն Ասիոյ, Յունարիկա, Ի Հնդկաստան, Յունաստան և Սեղեդ. ստ.—Շքադրամ 1885ի Անվերսալ, 1884ի Թուրին, 1883ի Նիսի, 1881ի Մելբուրն, 1888ի Մել պուրնի և Գլասկոյի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 18 3ի Վիեննայի մի ջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊԻԱՆԳԻ տաղանդաւոր ամենէն ծանօթ պիդերն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իրը զգուշական գարմանական ճանապարհ երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և բոլորի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊԻԱՆԳԻ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտ, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Ան՝ ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիդերներէն և ամէնէներէն դերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իրը ախորժարար։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զանի վերմութի, գինիի, եղէի ջրոյ և խաշուելի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊԻԱՆԳԻՆ, ինչպէս և Ֆոն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՒՄԻ և ՐԼԳՔԻԱ 2218

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DU COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 8/20 Օսմանայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Հշ. 9/21 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէէսի ճամբով
Դշ. 10/22 Նիվատարոյի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 10/ 2 Սուրհանդակ դէպի Փարը-Ամոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պանում, առաւօտեան ժամ 11ին։
Եշ. 11/23 Օսմանայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 1224/ Ակեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամ 4ին։
ԱՋԳ.— Օգոստ. 9/21, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսոյն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 605

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն. ԲԱՖԷԼ ԵՒ ԸՆԿ
Մարսէյլէյ Լ Պոլսոյ Դէլ—
կոնտանտինոպլ Բանդ

Անմոռանալի շոգենաւը Պաթում պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիւրէսուն և Տրապիզոն օգոստ. 28ին իրիկուան ժամ 4ին (Ք. Ե.)։

Մէնէրէլ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի օգոստ. 28ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ռ—գրանի Լ ապաք ռաչ—որոշ—Ռիւն Նաւաղչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար ԹԻՐՈՒԹ ԲԸՊՈՒԿ
1054 Մոմճանէ փողոց թ. 108

ՖԻՒՆԱՐՑ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒՑ
Ամբ. ամբը Էրէ— ռէֆ էլ Բանն Լիվրբուլ Լ Ամերիկէ Դէլ—

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գազպոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Գանտիա	4581
Սէրվիա	7391	Սամսրիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարանոն	2403
Բաղտնիա	5587	Ադրիա	2393
Սէֆանոնիա	5547	Սարակոսա	2166
Կալիա	4809	Թարիֆա	2246
Սինիա	4557	Բալտիրա	2144
Ավէրրօ	2143	Բրիտիսատա	1899
Ֆէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրլ	1614		

Շերբուրինդեանը, նաւապետ Պարքոն, Լիվրբուլէն հոս պիտի հասնի դէպ ի սեպտեմբեր 2։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈԼՄ գործակատար
Thomas C. Holy
Ալեքսանդրիա խան, թիւ 401
Գալաթիա 932

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՀՕԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ